

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera de recursuri)

8 septembrie 2009 *

În cauza T-404/06 P,

Fundația Europeană de Formare (ETF), reprezentată inițial de G. Vandersanden,
ulterior de L. Levi, avocați,

recurentă,

susținută de

Comisia Comunităților Europene, reprezentată de domnii J. Currall și D. Martin, în
calitate de agenți,

intervenientă în recurs,

* Limba de procedură: franceza.

cealaltă parte în proces fiind

Pia Landgren, cu domiciliul în Revigliasco (Italia), reprezentată de M.-A. Lucas, avocat,

pârâtă în primă instanță,

având ca obiect un recurs formulat împotriva Hotărârii Tribunalului Funcției Publice a Uniunii Europene (ședință plenară) din 26 octombrie 2006, Landgren/ETF (F-1/05, RecFP, p. I-A-1-123 și II-A-1-459), și vizând anularea acestei hotărâri,

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ
AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE (Camera de recursuri),

compus din domnii M. Jaeger (raportor), președinte, J. Azizi, A. W. H. Meij, M. Vilaras și N. J. Forwood, judecători,

grefier: domnul E. Coulon,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, introdus în temeiul articolului 9 din anexa I la Statutul Curții de Justiție, recurenta, Fundația Europeană de Formare (ETF), solicită anularea Hotărârii Tribunalului Funcției Publice a Uniunii Europene (ședință plenară) din 26 octombrie 2006, Landgren/ETF (F-1/05, RecFP, p. I-A-1-123 și II-A-1459, denumită în continuare „hotărârea atacată”), prin care acesta a anulat decizia ETF de reziliere a contractului de agent temporar pe durată nedeterminată al doamnei Pia Landgren și, pe cale interlocutorie, a solicitat părților să ajungă la un acord prin care să stabilească o compensație pecuniară echitabilă pentru concedierea nelegală a acesteia sau, în lipsa acestui acord, să își prezinte concluziile privind cuantumul acestei compensații.

Cadrul juridic

- 2 Potrivit articolului 11 primul paragraf din Regimul aplicabil celorlalți agenți ai Comunităților Europene (denumit în continuare „RAA”), dispozițiile articolelor 11-26 din Statutul funcționarilor Comunităților Europene (denumit în continuare „statutul”) privind drepturile și obligațiile funcționarilor se aplică prin analogie.
- 3 În conformitate cu articolul 25 al doilea paragraf din statut:

„Orice decizie individuală luată în temeiul prezentului statut trebuie comunicată de îndată, în scris, funcționarului în cauză. Orice decizie care lezează un funcționar trebuie motivată.”

4 Articolul 47 din RAA prevede:

„În afară de cazul încetării raporturilor de muncă ale agentului temporar ca urmare a decesului acestuia, contractul său de muncă poate înceta:

[...]

(c) în cazul contractelor pe durată nedeterminată:

- (i) la sfârșitul perioadei de preaviz prevăzute în contract, perioadă care nu poate fi mai mică de o lună pentru fiecare an lucrat, fiind de cel puțin trei luni și de cel mult zece luni. Cu toate acestea, perioada de preaviz nu poate începe în timpul concediului de maternitate sau al unui concediu medical, cu condiția ca acesta din urmă să nu depășească trei luni. Pe de altă parte, perioada de preaviz se suspendă pe perioada concediului de maternitate sau a concediului medical în limita menționată anterior;

[...]”

Situația de fapt și procedura în primă instanță

5 Situația de fapt aflată la originea litigiului și procedura în primă instanță sunt enunțate la punctele 6-32 din hotărârea atacată, din care rezultă următoarele elemente.

- 6 Doamna Landgren, născută la 21 iunie 1947, a fost angajată la 3 ianuarie 1995 ca agent temporar de categoria C de către ETF, inițial pe perioadă determinată, iar ulterior, începând cu 18 iulie 2000, pe perioadă nedeterminată.
- 7 Raportul privind perioada de probă întocmit în privința sa la 10 mai 1995 cuprinde următoarele aprecieri:
- referitor la „Aptitudinea de a-și îndeplini atribuțiile”: aprecierea „bine”, dar rubrica „Capacitate de înțelegere, adaptabilitate, mod de a raționa” avea totuși mențiunea „insuficient”, justificată prin lipsă de precizie, de grijă pentru detalii și de atenție;
 - referitor la „Eficiență”: aprecierea „bine”, dar rubrica „Rapiditate în executarea sarcinilor” avea de asemenea mențiunea „insuficient”, justificată de anumite întârzieri, în special în întocmirea unor contracte de personal;
 - referitor la „Conduita în serviciu”: aprecierea „foarte bine”.
- 8 În primul raport de evaluare întocmit în privința sa la 13 mai 1997 pentru perioada 1995-1997, doamna Landgren a obținut nota globală „3”, ceea ce corespunde aprecierii „satisfăcător”, pe o scară de la 1 la 6, mergând de la „excelent” până la „absolut negativ”. Mai exact, ea a obținut aprecierile „bine” pentru „Competență” și pentru „Conduita în serviciu” și mențiunea „nesatisfăcător” la rubrica „Randament”. În această privință este invocată lipsa de atenție și de rapiditate în executarea sarcinilor. Subliniind aprecierea globală pozitivă, i se solicită să dea dovadă de mai multă precizie și să își amelioreze „simțul politic”.

- 9 Al doilea raport de evaluare, întocmit la 17 iunie 1998 pentru perioada 1997-1998, i-a atribuit nota „2”, ceea ce corespunde cu „bine”. În comentariul general, evaluatorul a constatat o netă ameliorare a performanțelor doamnei Landgren, arătând, la rubrica „Eficiență”, că încă erau posibile progrese.
- 10 Al treilea raport de evaluare, întocmit la 17 ianuarie 2000 pentru perioada 1999-2000, a confirmat nota globală „2”, toate rubricile primind aprecierea „bine”. Cu toate acestea, i s-a solicitat doamnei Landgren să își amelioreze organizarea timpului de muncă. În schimb, s-a subliniat cunoașterea de către aceasta a reglementării și a funcționării ETF.
- 11 În al patrulea raport de evaluare, întocmit la 29 martie 2001 pentru perioada 2000-2001, s-a atribuit doamnei Landgren nota globală „3”. Deși capacitatea de comunicare a doamnei Landgren, tactul, politețea, vastele sale cunoștințe referitoare la ETF, flexibilitatea și loialitatea sa față de superiorii ierarhici au fost evidențiate în raportul menționat, se menționează anumite carențe în domeniul informatic, iar la rubrica „Analiză și mod de a raționa” i s-a solicitat să nu mai formuleze concluzii premature, în special atunci când nu este pe deplin informată cu privire la dosare, cu toate că s-a admis că avansa propuneri bune. În fine, i s-a sugerat să urmeze o formare referitoare la modalitatea de a lua notițe în cadrul reuniunilor.
- 12 Din ianuarie 2002 până în ianuarie 2003 inclusiv, doamna Landgren a fost angajată la direcția ETF, unde a exercitat atribuții de secretară și de asistent administrativ, însărcinată în mod special cu misiuni și cu concedii ale membrilor direcției.
- 13 La 9 iulie 2002, directorul adjunct al ETF, domnul H., a întocmit un raport de evaluare intermediar, în care concluziona că doamna Landgren nu răspundea îndeajuns cerințelor atribuțiilor sale. Această concluzie se întemeia pe deficiențe constatate în pregătirea misiunilor și în organizarea agendelor, provenite dintr-o lipsă de organizare și de monitorizare, dintr-o capacitate limitată de utilizare a sistemelor informatice și dintr-o cunoaștere insuficientă a atribuțiilor și a structurii organizatorice a ETF. Totuși,

raportul sublinia atitudinea pozitivă și eforturile depuse de doamna Landgren pentru a-și îndeplini multiplele atribuții.

- 14 La sfârșitul anului 2002, cei doi directori adjuncți, domnii H. și P., au întocmit, în calitate de evaluatori, un proiect de raport de evaluare a doamnei Landgren pentru anul 2002, potrivit unui nou sistem de evaluare a performanțelor intrat în vigoare în luna ianuarie a aceluiași an.
- 15 Domnul H. și-a confirmat evaluarea din 9 iulie 2002, constatând o lipsă de fiabilitate și grave deficiențe în majoritatea aspectelor atribuțiilor exercitate, cu toate că a subliniat eforturile depuse de doamna Landgren pentru a-și îndeplini sarcinile. Aceasta a afirmat că și-a pierdut încrederea în calitatea serviciilor prestate de doamna Landgren și a concluzionat că ea nu mai putea continua să își exercite atribuțiile.
- 16 În ceea ce îl privește pe domnul P., acesta a considerat că executarea de către doamna Landgren a sarcinilor sale specifice era în majoritatea cazurilor satisfăcătoare, chiar bună pentru unele dintre ele, aprecierea sa globală punând totuși în evidență întârzieri de executare și erori datorate unei lipse de atenție, care se explică în parte, în opinia sa, printr-un volum de muncă excesiv.
- 17 În comentariile sale privind acest raport de evaluare, doamna Landgren, contestând anumite critici ale domnului H. sau justificându-se în raport cu acestea, a admis că postul pe care îl ocupa era prea exigent pentru ea. De asemenea, ea a atras atenția direcției asupra faptului că dificultățile sale se puteau explica printr-o deficiență temporară a memoriei din cauza stării sale de sănătate, precum și asupra consecințelor negative pe care le-ar avea pentru ea pierderea locului de muncă, ținând cont de resursele financiare, de situația familială și de vârsta sa. Prin urmare, ea a solicitat să se examineze posibilitatea de a i se încredința alte atribuții, mai puțin exigente, în cadrul aceleiași direcții sau în alte servicii.

18 Acest raport de evaluare nu a fost niciodată finalizat și, așadar, nici clasat în dosarul personal al doamnei Landgren.

19 La 1 februarie 2003, doamna Landgren a fost repartizată, fără o limită de timp, la departamentul „Europa de Est și Asia Centrală” al ETF pentru a îndeplini, în cadrul unui post cu jumătate de normă, atribuțiile de secretară a șefului de departament, doamna S., a șefului adjunct de departament, doamna T., și a coordonatorului ETF. Cererea pentru postul cu jumătate de normă, astfel cum a fost acceptată de director, trebuia să acopere perioada 1 februarie 2003-31 decembrie 2004 și era justificată ca pregătire pentru pensie, în calitate de agent care împlinise vârsta de 55 de ani.

20 Raportul de evaluare al doamnei Landgren, întocmit la 18 martie 2004 pentru anul 2003, cuprinde următorul pasaj:

„Pia a îndeplinit obiectivele principale care i s-au stabilit pentru anul 2003. O evaluare a principalilor indicatori corespunzători demonstrează că a fost capabilă să își execute atribuțiile în mod efectiv și eficient, cu respectarea termenelor.

Pia a demonstrat capacitatea de a se concentra asupra muncii, ocupându-se de mai multe probleme în același timp. Ea a făcut eforturi importante pentru a-și ameliora memoria.

Pia și-a îmbunătățit competențele informatice.

Pia întreține relații bune și amicale, dar totuși respectuoase cu persoanele aflate pe posturi similare și cu colegii de muncă.”

- 21 Acest ultim raport a fost redactat de doamna T., îndeplinind atribuțiile de șef de departament, în absența doamnei S., aflată în concediu medical din noiembrie 2003 până în martie 2004, și a fost vizat de domnul R., în calitate de director. Cu toate că doamna S. nu l-a semnat, ea figurează totuși în raport ca evaluator, alături de doamna T. Nu se contestă că șeful de departament nu era de acord cu evaluarea doamnei T. și avea o opinie mai degrabă negativă cu privire la prestația doamnei Landgren.
- 22 Prin urmare, doamna Landgren a considerat necesar să solicite, în cadrul unei întâlniri cu doamna S., posibilitatea de a continua să își exercite activitatea cu jumătate de normă. În cadrul acestei întâlniri, care a avut loc la 10 mai 2004, șeful de departament a informat-o pe doamna Landgren că își rezerva posibilitatea de a discuta cu directorul, domnul R., în legătură cu această cerere.
- 23 La 17 mai 2004, doamna Landgren a avut o întâlnire cu domnul R., care i-a propus să aleagă între o „pensionare anticipată” și concediere. Domnul R. a precizat de asemenea că, în caz de concediere, ea putea beneficia de indemnizația de șomaj, în temeiul articolului 28a din RAA, până în momentul în care ar fi împlinit vârsta minimă pentru pensie, și anume 60 de ani.
- 24 La 15 iunie 2004, doamna Landgren a avut o nouă întâlnire cu domnul R., de această dată în prezența mediatorului desemnat de ETF. În cadrul acestei întâlniri, domnul R. i-a explicat că este „o persoană drăguță, dar o secretară ineficientă” și că pentru acest motiv i se cere să demisioneze.
- 25 În cadrul unei a treia întâlniri, la 25 iunie 2004, în prezența altor responsabili ai ETF, domnul R. i-a înmănat doamnei Landgren o scrisoare prin care o informa în legătură cu rezilierea contractului său de agent temporar (denumită în continuare „decizia de concediere”), care începea să producă efecte de la 1 ianuarie 2005.

26 Această decizie are următorul cuprins:

„Dragă Pia,

În conformitate cu articolul 47 din RAA, precum și cu condițiile din contractul dumneavoastră și cu actele sale adiționale, regret să vă informez că contractul dumneavoastră de agent temporar în cadrul ETF va fi reziliat. Întrucât actul adițional la contractul dumneavoastră prevede o perioadă de preaviz de 6 luni, ultima dumneavoastră zi de muncă va fi 31 decembrie 2004.

Vă mulțumesc mult pentru contribuția dumneavoastră în cadrul ETF și vă doresc mult succes în cariera dumneavoastră viitoare.”

27 Ca urmare a acestei decizii, doamna Landgren a fost repartizată la unitatea „Administrație și servicii centrale” începând cu 1 iulie 2004. La cererea sa, a fost autorizată să își reia activitatea cu normă întreagă începând cu această dată.

28 Doamna Landgren, care a suferit o intervenție chirurgicală în octombrie 2004, a fost în concediu medical timp de 3 luni, perioadă în care preavizul a fost, prin urmare, suspendat.

29 La 27 septembrie 2004, doamna Landgren a introdus o reclamație, în temeiul articolului 90 alineatul (2) din statut, împotriva deciziei de concediere.

- 30 Prin decizia din 19 ianuarie 2005, autoritatea abilitată să încheie contracte (denumită în continuare „AAIC”) a respins această reclamație, arătând că din cauza caracterului nesatisfăcător și insuficient al prestațiilor doamnei Landgren concedierea era justificată, iar AAIC nu și-ar fi utilizat în mod vădit eronat larga putere de apreciere de care dispune în evaluarea interesului serviciului. Aceasta chiar s-ar fi asigurat că ia în considerare, în cadrul obligației sale de solitudine, interesul agentului temporar vizat atunci când a stabilit data de la care produce efecte concedierea.
- 31 În aceste împrejurări, doamna Landgren a introdus, la 28 aprilie 2005, o acțiune prin care urmărea, pe de o parte, anularea deciziei de concediere și, pe de altă parte, repararea prejudiciului material și moral produs de decizia menționată.
- 32 Acțiunea în primă instanță a fost înregistrată inițial la grefa Tribunalului cu numărul de cauză T-180/05. Prin Ordonanța din 15 decembrie 2005, Tribunalul, în temeiul articolului 3 alineatul (3) din Decizia 2004/752/CE, Euratom a Consiliului din 2 noiembrie 2004 de instituire a Tribunalului Funcției Publice a Uniunii Europene (JO L 333, p. 7, Ediție specială, 01/vol. 5, p. 142), a trimis acestuia prezenta cauză. Acțiunea a fost înregistrată la grefa Tribunalului Funcției Publice cu numărul de cauză F-1/05.
- 33 Prin hotărârea atacată, Tribunalul Funcției Publice, statuând pe cale interlocutorie, pe de o parte, a anulat decizia de concediere și, pe de altă parte, a solicitat părților să ajungă la un acord prin care să stabilească o compensație pecuniară echitabilă pentru concedierea nelegală a doamnei Landgren sau, în lipsa acestui acord, să își prezinte concluziile privind cuantumul acestei compensații în termen de 3 luni de la pronunțarea hotărârii.
- 34 Întrucât părțile au adus la cunoștința Tribunalului Funcției Publice că nu au ajuns la un acord privind valoarea compensației pecuniare și ETF a arătat totuși că era dispusă să plătească doamnei Landgren suma de 39 265,10 euro cu titlu de daune interese, Tribunalul Funcției Publice a stabilit prin Ordonanța din 22 mai 2007, cu titlu provizoriu, până la soluționarea definitivă a cauzei, valoarea compensației pecuniare la 39 000 de euro.

35 Prin Ordonanța din 22 mai 2007, președintele Tribunalului Funcției Publice, în temeiul articolului 77 litera (b) și al articolului 78 din Regulamentul de procedură al Tribunalului de Primă Instanță, aplicabil *mutatis mutandis* Tribunalului Funcției Publice potrivit articolului 3 alineatul (4) din Decizia 2004/752, a suspendat procedura în cauza F-1/05 până la pronunțarea deciziei Tribunalului prin care se soluționează prezenta cauză. Astfel, președintele Tribunalului Funcției Publice a arătat că soluționarea definitivă a cauzei putea depinde de problema dacă doamna Landgren se află în incapacitate totală și permanentă de muncă. Această problemă ar necesita dispunerea unei măsuri de cercetare, cum ar fi desemnarea unor experți medicali, ceea ce, având în vedere costul unei astfel de proceduri, nu ar fi conform cu buna administrare a justiției atât timp cât recursul formulat împotriva hotărârii interlocutorii nu este soluționat.

Cu privire la hotărârea atacată

36 În primul rând, la punctele 60-79 din hotărârea atacată, Tribunalul Funcției Publice a examinat argumentul ETF întemeiat pe faptul că nu ar exista niciun temei legal care să îl oblige să motiveze decizia de concediere.

37 În această privință, Tribunalul Funcției Publice a amintit mai întâi că, potrivit unei jurisprudențe constante (Hotărârea Curtii din 26 noiembrie 1981, Michel/Parlamentul European, 195/80, Rec., p. 2861, punctul 22, Hotărârea Tribunalului din 20 martie 1991, Pérez-Mínguez Casariego/Comisia, T-1/90, Rec., p. II-143, punctul 73, Hotărârea Tribunalului din 18 martie 1997, Picciolo și Caló/Comitetul Regiunilor, T-178/95 și T-179/95, RecFP, p. I-A-51 și II-155, punctul 33, Hotărârea Tribunalului din 20 iulie 2001, Brumter/Comisia, T-351/99, RecFP, p. I-A-165 și II-757, punctul 28, Hotărârea Tribunalului din 16 martie 2004, Afari/BCE, T-11/03, RecFP, p. I-A-65 și II-267, punctul 37, Hotărârea Tribunalului din 6 iulie 2004, Huygens/Comisia, T-281/01, RecFP, p. I-A-203 și II-903, punctul 105, și Hotărârea Tribunalului din 3 octombrie 2006, Nijs/Curtea de Conturi, T-171/05, RecFP, p. I-A-2-195 și II-A-2-999, punctul 36), obligația de motivare constituie un principiu esențial al dreptului comunitar de la care nu se poate deroga decât în considerarea unor motive imperative și acest principiu, prevăzut la articolul 253 CE și preluat la articolul 25 al doilea paragraf din statut, face parte tocmai dintre drepturile și obligațiile funcționarilor la care face trimitere articolul 11 din RAA.

38 Cu toate acestea, Tribunalul Funcției Publice a arătat că, prin Hotărârea din 18 octombrie 1977, Schertzer/Parlamentul European (25/68, Rec., p. 1729, punctele 38-40), Curtea a statuat că un contract al unui agent temporar încetează, în ceea ce privește contractele pe perioadă nedeterminată, la sfârșitul perioadei de preaviz prevăzute în cuprinsul său, potrivit articolului 47 alineatul (2) din RAA. Acesta a precizat că astfel Curtea a concluzionat că rezilierea unilaterală a contractului menționat, prevăzută în mod expres de această ultimă dispoziție, intrând în sfera largii puteri de apreciere a autorității competente și fiind recunoscută de agent chiar la momentul angajării sale, își găsește justificarea chiar în contractul de angajare și, prin urmare, nu este necesar să fie motivată. Aceasta a subliniat că, potrivit Curții, situația unui agent temporar se distinge în mod esențial tocmai în această privință de situația unui funcționar statutar, astfel încât se exclude aplicarea prin analogie a articolului 25 din statut, în pofida trimiterii generale pe care articolul 11 din RAA o face la articolele 11-26 din statut. Tribunalul Funcției Publice a adăugat că această interpretare a fost confirmată de o jurisprudență constantă (Hotărârea Curții din 19 iunie 1992, V./Parlamentul European, C-18/91 P, Rec., p. I-3997, punctul 39, Hotărârea Tribunalului din 28 ianuarie 1992, Speybrouck/Parlamentul European, T-45/90, Rec., p. II-33, punctul 90, Hotărârea Tribunalului din 17 martie 1994, Hoyer/Comisia, T-51/91, RecFP, p. I-A-103 și II-341, punctul 27, Hotărârea Tribunalului Smets/Comisia, T-52/91, RecFP, p. I-A-107 și II-353, punctul 24, Hotărârea Tribunalului din 5 decembrie 2002, Hoyer/Comisia, T-70/00, RecFP, p. I-A-247 și II-1231, punctul 55, Hotărârea Tribunalului din 7 iulie 2004, Schmitt/AER, T-175/03, RecFP, p. I-A-211 și II-939, punctele 57 și 58, Hotărârea Tribunalului din 23 februarie 2006, Karatzoglou/AER, T-471/04, RecFP, p. I-A-2-35 și II-A-2-157, punctele 43 și 44, și Hotărârea Tribunalului din 6 iunie 2006, Girardot/Comisia, T-10/02, RecFP, p. I-A-2-129 și II-A-2-609).

39 Ținând cont de evoluția dreptului privind protecția lucrătorului împotriva concedierii și utilizării abuzive de contracte sau de raporturi de muncă pe perioadă determinată succesive, precum și de jurisprudența comunitară referitoare la cerința motivării formale a actelor care pot leza, Tribunalul Funcției Publice a considerat, cu toate acestea, că trebuia să se examineze dacă rezilierea unilaterală a unui contract pe perioadă nedeterminată al unui agent temporar putea să nu fie motivată.

40 În primul rând, arătând în special că Acordul-cadru CES, UNICE și CEEP cu privire la munca pe durată determinată, pus în aplicare prin Directiva 1999/70/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 (JO L 175, p. 43, Ediție specială, 05/vol. 5, p. 129), prevede că „forma generală de raport de muncă între angajatori și lucrători” este contractul pe durată nedeterminată, care se caracterizează prin stabilitatea locului de muncă, iar Curtea a subliniat că beneficiul stabilității locului de muncă constituie un element major al protecției lucrătorilor (Hotărârea Curții din 22 noiembrie 2005, Mangold, C-144/04,

Rec., p. I-9981, punctul 64; a se vedea de asemenea Hotărârea Curții din 4 iulie 2006, Adeneler și alții, C-212/04, Rec., p. I-6057, punctul 62), Tribunalul Funcției Publice a apreciat că a permite angajatorului rezilierea, fără a enunța motivele acesteia, a unui raport de muncă pe perioadă nedeterminată, cu singura restricție a respectării unei perioade de preaviz, ar echivala cu nerespectarea naturii înseși a contractelor de muncă pe perioadă nedeterminată, întrucât acestea garantează o anumită siguranță a locului de muncă, și cu diluarea distincției dintre această categorie de contracte și cea a contractelor pe perioadă determinată.

41 În al doilea rând, Tribunalul a menționat articolul 4 din Convenția nr. 158 a Organizației Internaționale a Muncii din 22 iunie 1982 privind încetarea raporturilor de muncă la inițiativa angajatorului, potrivit căruia „[u]n lucrător nu trebuie concediat fără a exista un motiv valabil de concediere legat de aptitudinile sau de conduita lucrătorului sau întemeiat pe necesitățile de funcționare ale întreprinderii, ale unității sau ale serviciului”, precum și articolul 24 litera (a) din Carta socială europeană din 18 octombrie 1961, cu revizuirile ulterioare, care garantează „dreptul lucrătorilor de a nu fi concediați fără un motiv valabil legat de aptitudinile sau de conduita lor sau întemeiat pe necesitățile de funcționare ale întreprinderii, ale unității sau ale serviciului”, și articolul 30 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene proclamată la 7 decembrie 2000 la Nisa (JO 2000, C 364, p. 1, JO 2007, C 303, p. 1), potrivit căruia „[o]rice lucrător are dreptul la protecție împotriva oricărei concedieri nejustificate, în conformitate cu dreptul Uniunii și cu legislațiile și practicile naționale”. Articolul 41 alineatul (2) a treia liniuță din această carte prevede de asemenea, în general, la titlul Dreptul la bună administrare, „obligăția administrației de a-și motiva deciziile”.

42 În această privință, Tribunalul Funcției Publice a arătat că obiectivul principal al cartei menționate este de a reafirma „drepturile care rezultă în principal din tradițiile constituționale și din obligațiile internaționale comune statelor membre, din Tratatul privind Uniunea Europeană și din tratatele comunitare, din [...] [CEDO], din cartele sociale adoptate de către Comunitate și de către Consiliul Europei, precum și din jurisprudența Curții [...] și a Curții Europene a Drepturilor Omului” (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 27 iunie 2006, Parlamentul European/Consiliul, C-540/03, Rec., p. I-5769, punctul 38).

- 43 În plus, Tribunalul Funcției Publice a considerat că, proclamând solemn Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Comunităților Europene au intenționat să îi recunoască o semnificație specială, de care trebuie să se țină cont în interpretarea prevederilor statutului și ale RAA.
- 44 Apreciind că niciun motiv imperativ nu permite excluderea agenților temporari, în sensul RAA, de la protecția împotriva concedierilor nejustificate, în special atunci când sunt titulari ai unui contract pe perioadă nedeterminată sau atunci când, fiind titulari ai unui contract pe perioadă determinată, sunt concediați înainte de ajungerea la termen a acestuia, Tribunalul Funcției Publice a concluzionat că, pentru a garanta o protecție suficientă în acest sens, este important să se permită, pe de o parte, persoanelor interesate să se asigure că interesele lor legitime au fost respectate sau lezate, precum și să aprecieze oportunitatea sesizării instanței și, pe de altă parte, să se permită acestuia să își exercite controlul, ceea ce echivalează cu recunoașterea existenței unei obligații de motivare în sarcina autorității competente.
- 45 În fine, Tribunalul Funcției Publice a subliniat că recunoașterea unei astfel de obligații de motivare în sarcina autorității competente nu exclude faptul că aceasta dispune de o largă putere de apreciere în materie de concedieri și că, prin urmare, controlul instanței comunitare se limitează la a verifica absența unei erori vădite sau a unui abuz de putere (Hotărârea Tribunalului din 11 februarie 1999, Carrasco Benítez/EMEA, T-79/98, RecFP, p. I-A-29 și II-127, punctul 55, Hotărârea Tribunalului din 12 decembrie 2000, Dejaiffe/OAPI, T-223/99, RecFP, p. I-A-277 și II-1267, punctul 53, Hotărârea Tribunalului din 6 februarie 2003, Pyres/Comisia, T-7/01, RecFP, p. I-A-37 și II-239, punctele 50 și 51), și că articolul 47 din RAA nu se opune considerațiilor care precedă în măsura în care acest articol se limitează, în cadrul dispozițiilor literei (c) punctul (i), să prevadă stabilirea unui preaviz și să reglementeze durata acestuia, fără a aborda problema justificării concedierii.
- 46 În al doilea rând, Tribunalul Funcției Publice s-a ocupat, la punctele 77-81 din hotărârea atacată, de examinarea problemei dacă această obligație de motivare a fost respectată în speță. Arătând că, deși, în cazul unei măsuri de concediere a unui agent angajat cu contract pe perioadă nedeterminată, o importanță deosebită se acordă pentru ca motivele care stau la baza unei astfel de măsuri să fie, ca regulă generală, clar enunțate în scris, de preferință chiar în textul deciziei vizate, Tribunalul Funcției

Publice a apreciat totuși că obligația de enunțare a motivelor concedierii poate fi considerată respectată și dacă persoana interesată a fost informată corespunzător, în cadrul întâlnirilor cu superiorii ierarhici, cu privire la aceste motive și dacă decizia AAIC a fost adoptată în scurt timp după desfășurarea acestor întâlniri, adăugând că AAIC poate de asemenea, dacă este cazul, să completeze această motivare în stadiul răspunsului la reclamația formulată de persoana interesată.

47 În speță, Tribunalul Funcției Publice a arătat că doamna Landgren fusese informată, în cadrul întâlnirilor pe care le-a avut cu domnul R. la 15 și la 25 iunie 2004, cu privire la motivele pentru care i s-a pus în vedere încetarea contractului său de agent temporar pentru insuficiență profesională și că AAIC formulase în mod util precizări suplimentare ca răspuns la reclamația sa. Aceasta ar fi permis doamnei Landgren să aprecieze temeinicia deciziei de concediere și i-ar fi dat ocazia să formuleze acțiunea la Tribunalul Funcției Publice, astfel încât critica întemeiată pe încălcarea obligației de motivare trebuia respinsă.

48 În al treilea rând, Tribunalul Funcției Publice a examinat, la punctele 82-95 din hotărârea atacată, temeinicia motivelor care justificau decizia de concediere.

49 În această privință, Tribunalul Funcției Publice a constatat mai întâi că, pentru a justifica concedierea, ETF invocase numai insuficiența profesională „globală” a doamnei Landgren, ceea ce ar fi fost atestat de acumularea de rapoarte de evaluare nefavorabile sau critice în raport cu prestațiile acesteia.

50 Tribunalul Funcției Publice a arătat în continuare că, deși insuficiențe precum lipsa de atenție, de precizie și de rapiditate în executarea atribuțiilor au fost adesea reproșate doamnei Landgren de-a lungul carierei sale, rezultă din diferitele rapoarte privind perioada de probă sau rapoarte de evaluare că aprecierea meritelor acesteia, contrar celor susținute de ETF, a fost satisfăcătoare din punct de vedere global, chiar bună (pentru perioada 1997-2000 și pentru anul 2003).

- 51 Pe de altă parte, acesta a subliniat că aprecierile profund negative fuseseră formulate în special de două persoane, mai exact domnul H., director adjunct, a cărui secretară a fost doamna Landgren din ianuarie 2002 până în ianuarie 2003, și doamna S., șef de departament, căreia doamna Landgren i-a fost de asemenea secretară de la 1 februarie 2003 până la 30 iunie 2004.
- 52 Pe de o parte, Tribunalul Funcției Publice a considerat totuși că, în privința proiectului de raport de evaluare pentru anul 2002, nu numai că textul nu a fost niciodată finalizat, dar că aprecierea celui alt director adjunct, domnul P., pentru care doamna Landgren a lucrat de asemenea în aceeași perioadă, era în plus mult mai puțin severă, acesta considerând satisfăcătoare și chiar bună executarea atribuțiilor de către persoana interesată, chiar dacă îi recunoștea anumite deficiențe datorate în parte volumului de muncă excesiv.
- 53 Pe de altă parte, Tribunalul Funcției Publice a apreciat că raportul de evaluare pentru anul 2003, întocmit la 18 martie 2004 de doamna T., pentru care doamna Landgren a lucrat de asemenea, și vizat de domnul R. la 31 martie 2004, mai exact cu aproximativ două luni înainte de întâlnirile în cadrul cărora i-a comunicat doamnei Landgren intenția sa de reziliere a contractului, era deosebit de favorabil. Acesta a subliniat în special că, potrivit acestui raport de evaluare, doamna Landgren „a îndeplinit obiectivele principale care i s-au stabilit pentru [anul] 2003, [...] a fost capabilă să își execute atribuțiile în mod efectiv și eficient, cu respectarea termenelor, [...] a demonstrat capacitatea de a se concentra asupra muncii, ocupându-se de mai multe probleme în același timp, [...] a făcut eforturi importante pentru a-și ameliora memoria, [...] și-a îmbunătățit competențele informatice [...] întreține relații bune și amicale, dar totuși respectuoase cu persoanele aflate pe posturi similare și cu colegii de muncă”.
- 54 Tribunalul Funcției Publice a constatat, în plus, că nu rezultă din dosar că performanțele profesionale ale doamnei Landgren au scăzut brusc între întocmirea ultimului raport de evaluare în privința sa de către doamna T. în martie 2004, care evoca îndeplinirea atribuțiilor cu eficiență și cu respectarea termenelor, și adoptarea deciziei de concediere după mai puțin de 3 luni.

- 55 În consecință, Tribunalul Funcției Publice a apreciat că decizia de concediere era afectată de o eroare vădită de apreciere și trebuia anulată.
- 56 În al patrulea și ultimul rând, constatând că doamna Landgren declarase că starea sa de sănătate se deteriorase considerabil și că nu mai era aptă din punct de vedere fizic să reia exercitarea unei activități în cadrul ETF, Tribunalul Funcției Publice a apreciat că, pentru a asigura, în interesul acesteia, un efect util hotărârii de anulare, trebuia să își utilizeze competența de fond care îi este atribuită în cadrul litigiilor de natură financiară, solicitând ETF să găsească o soluție echitabilă de natură a proteja în mod adecvat drepturile doamnei Landgren (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 6 iulie 1993, Comisia/Albani și alții, C-242/90 P, Rec., p. I-3839, punctul 13, și Hotărârea Tribunalului din 31 martie 2004, Girardot/Comisia, T-10/02, RecFP, p. I-A-109 și II-483, punctul 89).
- 57 Astfel, acesta a invitat părțile mai întâi să ajungă la un acord de stabilire a unei compensații pecuniare echitabile pentru concedierea nelegală a doamnei Landgren și ulterior să informeze Tribunalul cu privire la suma determinată astfel sau, în lipsa acestui acord, să își prezinte concluziile privind cuantumul acestei compensații în termen de 3 luni de la pronunțarea hotărârii atacate.

Cu privire la recurs

I — Procedură

- 58 Prin cererea introdusă la grefa Tribunalului la 22 decembrie 2006, ETF a formulat prezentul recurs.

59 La 26 martie 2007, Comisia a solicitat să intervină în litigiu. Prin Ordonanța din 19 aprilie 2007, președintele Camerei de recursuri a admis cererea Comisiei de intervenție în susținerea concluziilor ETF.

60 Doamna Landgren a depus memoriul în răspuns la 16 aprilie 2007.

61 Prin scrisoarea din 4 iunie 2007, ETF a solicitat să fie autorizată să depună un memoriu în replică, cu toate că termenul de prezentare a unei astfel de cereri expirase la 10 mai 2007, invocând un caz de forță majoră. Prin Decizia din 12 iunie 2007, președintele Camerei de recursuri a respins această cerere.

62 Comisia a depus memoriul în intervenție la 6 iunie 2007. ETF și doamna Landgren au depus observațiile cu privire la acest memoriu la 19 iulie și, respectiv, la 28 august 2007.

63 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera de recursuri) a constatat că nu fusese formulată de către părți nicio cerere de stabilire a unei ședințe de judecată în termenul de o lună de la comunicarea terminării procedurii scrise și a decis, în temeiul articolului 146 din Regulamentul de procedură, să se pronunțe asupra recursului fără parcurgerea fazei orale a procedurii.

II — *Concluziile părților*

64 ETF solicită Tribunalului:

- anularea hotărârii atacate și, în consecință, recunoașterea validității deciziei de concediere atacate în primă instanță, pe de o parte, și absența temeiului legal care să oblige la despăgubirea doamnei Landgren, pe de altă parte;
- obligarea doamnei Landgren la plata cheltuielilor de judecată, inclusiv a cheltuielilor efectuate în cadrul procedurii din fața Tribunalului Funcției Publice.

65 Doamna Landgren solicită Tribunalului:

- respingerea recursului;
- în subsidiar, admiterea concluziilor sale din primă instanță;
- obligarea ETF la plata cheltuielilor de judecată.

66 Comisia solicită Tribunalului:

- anularea hotărârii atacate;
- în consecință, în principal, declararea inadmisibilității acțiunii în primă instanță sau cel puțin a concluziilor referitoare la despăgubiri;
- în subsidiar, admiterea concluziilor ETF.

În drept

I — *Cu privire la admisibilitatea recursului*

A — *Argumentele părților*

67 Doamna Landgren susține că recursul în ansamblul său este inadmisibil întrucât ETF ar fi achiesat la hotărârea atacată. Ea face trimitere în această privință la Hotărârea Curții din 8 ianuarie 2002, Franța/Monsanto și Comisia (C-248/99 P, Rec., p. I-1, punctul 31), potrivit căreia s-a statuat că achiesarea la o hotărâre se poate opune admisibilității recursului introdus împotriva acesteia.

II - 2866

- 68 O astfel de achiesare ar rezulta în speță din scrisoarea adresată de reprezentantul ETF la 10 noiembrie 2006, care ar constitui un act juridic unilateral de recunoaștere a hotărârii atacate și de renunțare la exercitarea căilor de atac prevăzute împotriva hotărârii menționate.
- 69 Doamna Landgren consideră astfel că, dacă ETF ar fi avut intenția să formuleze un recurs împotriva hotărârii atacate, ar fi trebuit să se abțină de la propunerea de executare a acestei hotărâri înainte de introducerea recursului și a unei cereri de suspendare a procedurii pendinte în fața Tribunalului Funcției Publice în acest temei.
- 70 Or, ETF, dimpotrivă, ar fi invitat-o, fără a-și rezerva dreptul de a introduce un eventual recurs, să facă o propunere pentru încheierea unui acord de despăgubire sau, în lipsa acesteia, să prezinte Tribunalului Funcției Publice concluzii privind cuantumul despăgubirii. Un astfel de acord sau astfel de concluzii ar fi fost de natură să pună capăt în mod definitiv litigiului și să excludă orice cale de atac ulterioară, obligația de despăgubire nemairezultând din hotărârea atacată, ci din acordul sau din concluziile menționate.
- 71 Astfel, ETF ar fi arătat în scrisoarea din 10 noiembrie 2006 că speră să ajungă la o înțelegere cu doamna Landgren. În această privință, doamna Landgren subliniază că, dacă ETF ar fi intenționat să formuleze un recurs, nu ar fi avut importanță dacă părțile ajungeau la un acord care, inevitabil, ar fi fost repus în discuție de recursul menționat.
- 72 Aceasta s-ar confirma prin indicarea de către ETF a faptului că ar fi de dorit ca doamna Landgren să îi avanseze propunerea sa cât de repede posibil, pentru ca plata compensației să poată fi înscrisă în bugetul anului 2006. Potrivit doamnei Landgren, trebuie să se deducă de aici că ETF chiar avea, așadar, intenția de a executa în mod definitiv hotărârea atacată, din moment ce, în caz contrar, nu ar fi fost important dacă înscrierea se făcea în bugetul anului 2006 sau 2007.

73 Prin faptul că și-a rezervat mai întâi, prin scrisoarea din 5 noiembrie 2006, dreptul de a formula recurs împotriva hotărârii atacate, că a revenit ulterior, la 8 decembrie 2006, asupra propunerii sale de despăgubire cuprinsă în scrisoarea din 5 decembrie 2006 și că, în fine, a formulat prezentul recurs, ETF ar fi încălcat, așadar, principiul securității juridice, cu atât mai mult cu cât propunerea formulată la 10 noiembrie 2006 fusese acceptată.

74 Pe de altă parte, doamna Landgren susține că, presupunând chiar că nu trebuie să se considere că scrisoarea din 10 noiembrie 2006 constituia o achiesare a ETF la hotărârea atacată, asigurările precise, corespunzătoare și necondiționate date de reprezentantul ETF au determinat încrederea ei legitimă că această hotărâre va fi executată în mod rapid și definitiv. Prin faptul că și-a rezervat mai întâi, în scrisoarea din 5 decembrie 2006, dreptul de a formula recurs împotriva hotărârii atacate, că a revenit la 8 decembrie 2006 asupra propunerii sale de despăgubire cuprinse în scrisoarea din 5 decembrie 2006 și că, în fine, a formulat prezentul recurs, ETF ar fi încălcat principiul încrederii legitime. În plus, o astfel de schimbare de poziție ar fi de natură să „arunce o îndoială” asupra interesului personal și concret al acesteia în soluționarea litigiului. Aceasta s-ar confirma prin cererea de intervenție a Comisiei, din care ar rezulta că interesul urmărit ar consta în realitate în repercusiunile hotărârii atacate asupra practicii, întemeiată pe jurisprudență, potrivit căreia concedierea agenților temporari nu trebuie motivată.

75 ETF și Comisia consideră că această argumentație este lipsită de temei.

B — *Aprecierea Tribunalului*

76 Independent de examinarea problemei dacă noțiunea de achiesare este aplicabilă în cadrul acțiunii în anulare a unei decizii adoptate de o instituție comunitară, trebuie amintit că rezultă din articolul 233 CE că instituția emitentă a actului anulat este obligată să ia măsurile impuse de executarea hotărârii.

- 77 În speță, Tribunalul Funcției Publice a solicitat ETF să găsească o soluție echitabilă de natură a proteja în mod adecvat drepturile doamnei Landgren. Potrivit punctului 2 din dispozitivul hotărârii atacate, Tribunalul Funcției Publice a declarat astfel că părțile vor transmite, în termen de 3 luni de la pronunțarea hotărârii, fie valoarea stabilită de comun acord privind compensația pecuniară determinată de nelegalitatea deciziei de concediere, fie, în lipsa unui acord, concluziile lor referitoare la acest cuantum.
- 78 În fine, potrivit articolului 244 CE, hotărârile Tribunalului Funcției Publice au forță executorie în condițiile stabilite la articolul 256 CE.
- 79 Rezultă că, ținând cont de dispozitivul hotărârii atacate, interpretat în lumina motivelor sale, în special a punctului 93, ETF avea obligația de a se adresa doamnei Landgren pentru a încerca să ajungă la un acord privind compensația pecuniară pe care hotărârea menționată o declarase în beneficiul acesteia. De altfel, însăși doamna Landgren arată în scrisoarea din 22 noiembrie 2006 că „revine [ETF] sarcina de a[-i] face [...] o propunere de despăgubire pe baza căreia ea se va pronunța, cu atât mai mult cu cât, evident, instituția pârâtă este cea care trebuie să execute o hotărâre de anulare”.
- 80 Din moment ce, în temeiul articolului 12 din anexa I la Statutul Curții, recursul în fața Tribunalului de Primă Instanță nu are efect suspensiv, simplul fapt că ETF s-a adresat doamnei Landgren pentru executarea hotărârii Tribunalului Funcției Publice nu însemna că renunță la introducerea unui recurs. În orice caz, renunțarea la exercitarea unei căi de atac, în măsura în care determină pierderea unui drept, nu poate determina inadmisibilitatea unei acțiuni decât în ipoteza în care renunțarea ar putea fi constatată în mod clar și necondiționat.
- 81 Evident, nu aceasta este situația din speță. Nu numai că scrisoarea din 10 noiembrie 2006 nu menționează în niciun fel o astfel de renunțare, dar ETF indică în mod expres în

scrisoarea din 5 decembrie 2006, trimisă ca reacție la răspunsul doamnei Landgren din 22 noiembrie 2006, că „își rezervă, pe de altă parte, independent de această propunere, dreptul de a formula recurs împotriva Hotărârii [Tribunalului Funcției Publice] din 26 octombrie 2006”.

82 În această privință, este nerelevant că ETF a putut arăta că speră să ajungă la o înțelegere cu doamna Landgren, aceasta dovedind numai voința de a executa cu bună-credință hotărârea Tribunalului Funcției Publice. De asemenea, ținând cont de faptul că recursul nu are efect suspensiv, dorința ETF de a putea înscrie despăgubirea doamnei Landgren în bugetul 2006 nu înseamnă în mod obligatoriu că ETF nu intenționa să formuleze un recurs, nici, *a fortiori*, că renunțase formal la aceasta.

83 Pentru aceleași motive, doamna Landgren nu poate reproșa ETF că a încălcat principiul încrederii legitime. Astfel, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, dreptul de a invoca acest principiu revine oricărui particular care se află într-o situație din care reiese că administrația comunitară, oferindu-i asigurări precise, l-a determinat să nutrească speranțe întemeiate. În plus, asigurările date trebuie să fie conforme normelor aplicabile (a se vedea Hotărârea Curții din 18 iulie 2007, AER/Karatzoglou, C-213/06 P, Rep., p. I-6733, punctul 33 și jurisprudența citată). Or, presupunând chiar că pentru ETF, în calitatea sa de parte la litigiu, ar putea fi opuse cerințele care rezultă din principiul protecției încrederii legitime, care se aplică acțiunii administrative, este suficient să se arate că rezultă din cele ce precedă că aceasta nu a dat nicio asigurare precisă doamnei Landgren cu privire la o eventuală soluționare definitivă a litigiului.

84 Prin urmare, rezultă că prezenta cauză de inadmisibilitate trebuie respinsă.

II — *Cu privire la admisibilitatea anumitor concluzii*

A — *Argumentele părților*

⁸⁵ Doamna Landgren susține că nu sunt admisibile concluziile ETF prin care se urmărește recunoașterea de către Tribunal a legalității deciziei de concediere și absența temeiului juridic al obligației de despăgubire stabilite de Tribunalul Funcției Publice. Aceste concluzii nu ar respecta cerințele articolului 139 din Regulamentul de procedură, întrucât nu ar corespunde celor prezentate de ETF în fața Tribunalului Funcției Publice. Ele nu ar putea fi interpretate nici în sensul că urmăresc ca Tribunalul să admită concluziile prezentate de ETF în primă instanță. ETF ar fi prezentat astfel de concluzii ca rezultând numai din anularea hotărârii atacate, iar nu din evocarea litigiului de către Tribunal.

⁸⁶ Doamna Landgren adaugă că Tribunalul nu este competent „să statueze”. Ea deduce din cele ce precedă că recursul trebuie considerat că urmărește numai anularea hotărârii atacate, iar nu o repunere în discuție a situației doamnei Landgren. Prin urmare, caracterul personal și concret al interesului ETF de a exercita acțiunea ar sta sub semnul îndoielii, iar recursul ar trebui respins în ansamblul său.

B — *Aprecierea Tribunalului*

⁸⁷ Astfel cum susține doamna Landgren, la fel ca și prima instanță, instanța de recurs nu are competența de a formula declarații generale care depășesc cadrul strict al litigiului. Concluziile ETF prin care se urmărea ca Tribunalul să recunoască legalitatea de concediere și absența temeiului juridic al obligației de despăgubire impuse de Tribunalul Funcției Publice trebuie, prin urmare, declarate inadmisibile, ceea ce ETF nu contestă de altfel.

- 88 Presupunând chiar că ETF și-a exprimat prin aceste concluzii dorința ca Tribunalul să statueze în mod definitiv cu privire la litigiu, trebuie să se constate că, în orice caz, articolul 13 din anexa I la Statutul Curții prevede că, atunci când recursul este întemeiat, Tribunalul anulează decizia Tribunalului Funcției Publice și se pronunță el însuși asupra litigiului, dar trimite cauza Tribunalului Funcției Publice spre rejudecare în cazul în care litigiul nu este în stare de judecată. Problema dacă ETF a solicitat Tribunalului să se pronunțe el însuși asupra litigiului este, așadar, lipsită de relevanță.

III — *Cu privire la admisibilitatea acțiunii în primă instanță*

A — *Argumentele părților*

- 89 Comisia susține că acțiunea în primă instanță introdusă de doamna Landgren ar fi trebuit declarată inadmisibilă de către Tribunalul Funcției Publice.
- 90 Astfel, aceasta consideră că, din moment ce contractul de muncă încheiat între doamna Landgren și ETF prevedea că instituția sau agentul putea să solicite încetarea acestuia în condițiile prevăzute la articolele 47-50 din RAA, acțiunea introdusă împotriva deciziei de concediere adoptate de ETF în temeiul articolului 47 din statut, potrivit prevederilor contractului, era tardivă.
- 91 Comisia subliniază că, în Hotărârea din 14 septembrie 2006, Comisia/Fernández Gómez (C-417/05 P, Rec., p. I-8481), Curtea a anulat hotărârea pronunțată de Tribunal în primă instanță și a declarat inadmisibilă acțiunea formulată de agentul temporar în cauză împotriva refuzului Comisiei de a reînnoi contractul său. Curtea ar fi arătat că acel contract de muncă prevedea că nu putea fi reînnoit. Amintind că numai contractul de muncă producea efecte juridice pentru persoanele vizate în statut, Curtea ar fi constatat că agentul temporar nu atacase contractul de muncă în termenele prevăzute

în statut și astfel era inadmisibilă atacarea unei decizii adoptate în conformitate cu prevederile exprese ale acestui contract. În speță ar trebui urmat un raționament analog.

- 92 Pe de altă parte, Comisia admite că, potrivit articolului 40 din Statutul Curții și unei jurisprudențe constante, din moment ce ETF nu a susținut inadmisibilitatea acțiunii în primă instanță nici în fața Tribunalului Funcției Publice, nici în stadiul recursului, nu este admisibil ca ea, în calitate de intervenientă, să prezinte concluzii în acest sens.
- 93 Cu toate acestea, fiind vorba despre o cauză de inadmisibilitate de ordine publică, Tribunalul Funcției Publice ar fi fost obligat să o invoce din oficiu (Hotărârea Curții din 24 martie 1993, CIRFS și alții/Comisia, C-313/90, Rec., p. I-1125, punctele 28 și 29, și Hotărârea Tribunalului din 26 ianuarie 2005, Piau/Comisia, T-193/02, Rec., p. II-209, punctele 36 și 37).
- 94 În această privință, ar fi indiferent că examinarea din oficiu a acestei cauze de inadmisibilitate se efectuează în stadiul recursului. Pe de o parte, dacă Tribunalul nu putea constata el însuși această inadmisibilitate, urma să se pronunțe cu privire la un litigiu care era în realitate inadmisibil. Pe de altă parte, problema admisibilității acțiunii în primă instanță ar fi o problemă de drept, care ar trebui, așadar, să fie examinată din oficiu de Tribunal în stadiul recursului.
- 95 În observațiile sale referitoare la memoriul în intervenție al Comisiei, ETF se raliază la argumentația acesteia și consideră că acțiunea în primă instanță era inadmisibilă din cauza tardivității. Ea adaugă că este admisibilă invocarea de către Comisie a acestui motiv de ordine publică în stadiul recursului, cu toate că ETF nu ar fi concluzionat în sensul inadmisibilității acțiunii.

96 Doamna Landgren susține că motivul invocat de Comisie întemeiat pe inadmisibilitatea acțiunii în primă instanță este inadmisibil, întrucât nu este invocat de recurentă și nici nu a fost invocat în primă instanță.

97 În subsidiar, doamna Landgren susține că motivul întemeiat pe inadmisibilitatea acțiunii în primă instanță este lipsit de temei.

B — *Aprecierea Tribunalului*

98 Comisia pretinde că Tribunalul Funcției Publice ar fi trebuit să invoce din oficiu inadmisibilitatea acțiunii în primă instanță. Astfel, în opinia Comisiei, decizia de concediere nu a produs efecte juridice autonome în raport cu contractul de muncă, care prevedea că raporturile de muncă puteau înceta în condițiile prevăzute la articolul 47 din RAA. Or, decizia de concediere ar fi avut tocmai efectul rezilierii contractului în condițiile menționate. Prin urmare, acțiunea în primă instanță ar fi fost introdusă tardiv.

99 Fără a fi necesar să se statueze cu privire la admisibilitatea acestui motiv, care nu a fost invocat de ETF și care nu a fost dezbătut în primă instanță, trebuie să se constate că, în orice caz, trebuie respins ca nefondat (Hotărârea Curții din 26 februarie 2002, Consiliul/Boehringer, C-23/00 P, Rec., p. I-1873, punctul 52).

100 Astfel, împrejurările din speță diferă în mod semnificativ de cele din cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Comisia/Fernández Gómez, punctul 91 de mai sus.

101 În această ultimă hotărâre, Curtea a considerat că răspunsul negativ al AIPN la o cerere de prelungire a unui contract de agent temporar pe perioadă determinată nu constituia un act care lezează, din moment ce prevederile contractului menționat, astfel cum au fost explicitate în scrisoarea de însoțire adresată reclamantei, stipulau deja că acel contract nu putea face obiectul unei reînnoiri. Curtea a apreciat că răspunsul AIPN nu cuprindea, în raport cu acele prevederi, niciun element nou referitor la data la care înceta contractul și la problema prelungirii contractului și nu putea avea ca efect începerea unui nou termen de introducere a unei acțiuni.

102 Or, în speță, doamna Landgren era angajată pe baza unui contract de agent temporar pe perioadă nedeterminată, care prevedea că putea fi reziliat de instituție sau de agent în cazurile prevăzute la articolele 47-50 din RAA. Astfel, în absența deciziei de concediere, contractul de muncă nu ar fi încetat, astfel încât doamna Landgren ar fi continuat să se afle în raporturi de muncă cu ETF. Prin urmare, nu se poate susține în mod rezonabil că decizia de concediere a doamnei Landgren nu o lezează, din moment ce tocmai această decizie a modificat situația sa juridică, și anume în mod grav, punând capăt contractului său.

IV — Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea întinderii obligației de motivare

103 Prin acest motiv, ETF reproșează Tribunalului Funcției Publice că a săvârșit o eroare de drept atunci când a statuat că obligația de motivare se impunea în cazul deciziei de concediere a unui agent temporar angajat pe perioadă nedeterminată, adoptată în conformitate cu articolul 47 litera (c) punctul (i) din RAA.

A — *Cu privire la caracterul operant al primului motiv*

1. Argumentele părților

104 Doamna Landgren susține că motivul întemeiat pe încălcarea de către Tribunalul Funcției Publice a întinderii obligației de motivare este inoperant, fiind îndreptat împotriva unor motive superflue ale hotărârii atacate.

105 Natura superfluă a motivelor referitoare la obligația de motivare în materia deciziilor de concediere a agenților temporari angajați pe perioadă nedeterminată ar rezulta din faptul că Tribunalul Funcției Publice, pe de o parte, a respins motivul întemeiat pe încălcarea obligației de motivare formulat în primă instanță și, pe de altă parte, a anulat decizia de concediere constatând că era afectată de o eroare vădită de apreciere. Considerațiile referitoare la obligația de motivare ar fi, așadar, „străine dispozitivului hotărârii atacate”.

106 ETF și Comisia contestă această analiză și consideră că raționamentul Tribunalului Funcției Publice referitor la obligația de motivare a deciziei de concediere a determinat examinarea temeiniciei deciziei de concediere.

2. Aprecierea Tribunalului

107 ETF și Comisia afirmă în esență că, în absența unei obligații de motivare a deciziei de concediere, Tribunalul Funcției Publice nici nu ar fi putut, nici nu ar fi trebuit să examineze legalitatea internă a acestei decizii.

- 108 În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, obligația de motivare are ca obiect, pe de o parte, să acorde persoanei interesate o indicație suficientă pentru a afla dacă decizia este bine fundamentată sau dacă este afectată de un viciu ce permite contestarea legalității sale și, pe de altă parte, să dea instanței posibilitatea să își exercite controlul asupra legalității deciziei (a se vedea Hotărârea Michel/Parlamentul European, punctul 37 de mai sus, punctul 22 și jurisprudența citată).
- 109 O decizie care este complet lipsită de motivare, atât în privința propriului *instrumentum*, cât și a elementelor textuale sau contextuale care au putut însoți adoptarea sa, nu poate astfel să facă obiectul unui control al legalității interne din partea instanței, oricare ar fi întinderea acestui control. În absența unei obligații pentru autorul unei decizii de a menționa motivele care au condus la adoptarea acesteia, capacitatea instanței de a îndeplini, atunci când îi este încredințată, misiunea constând în controlul legalității interne a actelor cu care este sesizată, precum și protecția jurisdicțională conferită justițiabilului ar fi astfel compromise și s-ar afla la discreția autorului deciziei menționate. Faptul de a impune instituției să prezinte motivele deciziilor sale nu poate fi disociat, prin urmare, de existența, în beneficiul instanței, a unei puteri de control al temeiniciei deciziilor menționate, care trebuie garantată, într-o comunitate de drept, în condiții echivalente pentru orice justițiabil care își exercită dreptul la protecție jurisdicțională.
- 110 Prin urmare, deși Tribunalul trebuia să concluzioneze, astfel cum pretind ETF și Comisia, în sensul absenței totale a obligației AAIC de a motiva deciziile de reziliere a contractelor de agenți temporari pe perioadă nedeterminată, numai îndeplinirea condițiilor de preaviz pentru reziliere prevăzute la articolul 47 litera (c) punctul (i) din RAA impunându-i-se AAIC cu această ocazie, din moment ce nu se contestă că respectivele condiții au fost respectate, această împrejurare ar fi susceptibilă de a avea incidență asupra determinării întinderii puterii de control a instanței în privința deciziilor menționate și, prin urmare, asupra legalității controlului asupra erorii vădite de apreciere efectuat în speță de Tribunalul Funcției Publice și care a condus la anularea deciziei de concediere.
- 111 Rezultă că prezentul motiv nu poate fi respins de la început ca inoperant. Astfel, trebuie să i se examineze temeinicia.

B — *Cu privire la temeinicia primului motiv*

- 112 Prezentul motiv se împarte în trei aspecte, întemeiate, primul, pe încălcarea articolului 47 din RAA, astfel cum a fost interpretat de jurisprudență, al doilea, pe trimiterea eronată la acorduri și convenții care nu sunt aplicabile raporturilor dintre instituții și propriul personal și, al treilea, pe contradicția dintre cerința formală de motivare și afirmarea caracterului licit al luării la cunoștință prin alte mijloace a motivelor deciziei de concediere.

1. Cu privire la primul aspect, întemeiat pe încălcarea articolului 47 din RAA, astfel cum a fost interpretat de jurisprudență

a) Argumentele părților

- 113 ETF amintește că, potrivit articolului 47 litera (c) punctul (i) din RAA, contractul agentului temporar încetează, pentru contractele pe perioadă nedeterminată, la sfârșitul perioadei de preaviz prevăzute în contract, perioadă care nu poate fi mai mică de o lună pentru fiecare an lucrat, fiind de cel puțin 3 luni și de cel mult 10 luni.
- 114 În consecință, singura obligație care ar reveni angajatorului în cazul rezilierii unui contract pe perioadă nedeterminată ar fi respectarea preavizului prevăzut în contract, cu condiția ca acest preaviz să fie conform cu cerințele stabilite la articolul 47 litera (c) punctul (i) din RAA.
- 115 În această privință, ETF invocă Hotărârile Schertzer/Parlamentul European și Speybrouck/Parlamentul European, punctul 38 de mai sus, din care ar rezulta că nu este necesar ca deciziile de reziliere a contractelor de agenți temporari să fie motivate. Astfel, spre deosebire de funcționari, a căror stabilitate a locului de muncă este

garantată de statut, agenții temporari ar intra în sfera unui regim specific la baza căruia se află contractul de muncă încheiat cu instituția vizată. Atunci când acest contract prevede în mod explicit rezilierea sa unilaterală fără a impune, printr-o trimitere la prevederile relevante din RAA, obligația de motivare a acesteia, aplicarea prin analogie a articolului 25 din statut, astfel cum este prevăzută în termeni generali la articolul 11 din RAA, ar fi exclusă.

116 Or, contractul de muncă al doamnei Landgren ar prevedea numai că „acest contract poate fi reziliat de instituție sau de agent pentru motivele menționate la articolele 47-50 din RAA, sub rezerva respectării condițiilor prevăzute la aceste articole”. Întrucât articolele 47-50 din RAA nu cuprind nicio trimitere la articolul 11 din RAA, nici *a fortiori* la aplicarea prin analogie a articolului 25 din statut, ETF nu ar fi obligată să motiveze în speță rezilierea contractului menționat. În această privință, ETF se întemeiază pe Hotărârea din 17 martie 1994, Hoyer/Comisia, punctul 38 de mai sus, și pe Hotărârea Smets/Comisia, punctul 38 de mai sus, potrivit cărora nu este necesar ca rezilierea unilaterală, prevăzută explicit în contractul de muncă pe perioadă nedeterminată al unui agent temporar, să fie motivată, oricare ar fi partea de la care provine. ETF susține că, potrivit acestor hotărâri, această dispensare de motivare este justificată de puterea de apreciere pe care articolul 47 litera (c) punctul (i) din RAA o conferă autorității competente în cadrul rezilierii unui astfel de contract. Cu privire la acest aspect, situația unui agent temporar s-ar distinge de cea a unui funcționar statutar, în sensul excluderii aplicării prin analogie a articolului 25 din statut referitor la obligația de motivare a deciziilor care lezează, în pofida trimiterii generale de la articolul 11 din RAA la articolele 11-26 din statut privind drepturile și obligațiile funcționarilor.

117 De asemenea, Tribunalul, în Hotărârea din 6 iunie 2006, Girardot/Comisia, punctul 38 de mai sus (punctul 72), ar fi arătat că agentul temporar, a cărui angajare are la bază un contract care poate fi reziliat în mod unilateral și fără motiv, cu respectarea dreptului aplicabil, se distinge în mod esențial sub acest aspect de situația funcționarului. Potrivit aceleiași hotărâri, agentul temporar nu ar beneficia de stabilitatea locului de muncă garantată funcționarului, atribuțiile sale nefiind, prin definiție, destinate să fie exercitate decât o perioadă limitată.

118 ETF concluzionează că în mod eronat Tribunalul Funcției Publice a făcut referire, la punctul 62 din hotărârea atacată, la articolul 11 din RAA, din moment ce regimul

juridic căruia îi este supus agentul temporar ar fi cel al contractului care stabilește normele aplicabile între părți și a cărui prevedere citată anterior, referitoare la posibilitatea rezilierii unilaterale de către instituție sau de către agent, face trimitere numai la articolele 47-50 din RAA.

119 Prin urmare, trebuie să se considere că contractul doamnei Landgren a fost reziliat cu respectarea preavizului prevăzut în contract și a articolului 47 litera (c) punctul (i) din RAA și că nu era nevoie de o motivare specială în această privință.

120 În primul rând, Comisia consideră că Tribunalul Funcției Publice, declarând că ETF era supusă obligației de motivare a deciziei de concediere, s-a pronunțat *ultra petita* sau, cel puțin, *ultra vires*.

121 Aceasta susține că doamna Landgren nu solicitase în primă instanță ca articolul 47 din RAA să fie interpretat ca impunând o obligație de motivare în sarcina administrației atunci când dorește să rezilieze un contract de agent temporar, ci susținea că, în pofida acestei absențe a obligației de motivare, decizia trebuia totuși să se întemeieze pe motive de fapt și de drept valabile.

122 Pronunțându-se asupra existenței unei astfel de obligații de motivare, Tribunalul Funcției Publice ar fi modificat obiectul litigiului răspunzând la un argument invocat de ETF (punctul 60 din hotărârea atacată), dar pe care reclamanta din primă instanță nu l-ar fi evocat. Astfel, Tribunalul Funcției Publice ar fi încălcat principiul „egalității armelor”, împiedicând ETF să se pronunțe în mod util în legătură cu acest aspect.

123 Comisia consideră că această argumentație este admisibilă din moment ce articolul 40 al patrulea paragraf din Statutul Curții și articolul 116 alineatul (3) din Regulamentul de procedură nu se opun ca un intervenient să prezinte argumente noi sau diferite de cele ale părții pe care o susține, sub sancțiunea ca intervenția sa să fie limitată la repetarea

argumentelor avansate de un reclamant. Argumentația Comisiei ar veni în susținerea concluziilor ETF, potrivit căreia hotărârea atacată trebuie anulată întrucât Tribunalul Funcției Publice nu a respectat întinderea obligației de motivare. Nemodificând și nedeformând cadrul litigiului definit în cererea introductivă, argumentația menționată ar trebui, prin urmare, să fie considerată admisibilă (Hotărârea Curții din 8 iulie 1999, *Chemie Linz/Comisia*, C-245/92 P, Rec., p. I-4643, punctele 32 și 33).

- 124 În al doilea rând, Comisia susține că Tribunalul Funcției Publice a săvârșit erori de drept afirmând că rezilierea unilaterală a unui contract pe perioadă nedeterminată este supusă unei obligații de motivare.
- 125 Mai întâi, jurisprudența Curții și a Tribunalului ar fi rămas neschimbată după pretensele evoluții juridice menționate de Tribunalul Funcției Publice la punctul 65 din hotărârea atacată, Tribunalul reiterând printre altele absența obligației de motivare în Hotărârea din 6 iunie 2006, *Girardot/Comisia*, punctul 38 de mai sus.
- 126 În continuare, statutul ar reprezenta o *lex specialis*, în conformitate cu jurisprudența (Hotărârea Tribunalului din 14 iulie 2005, *Le Voci/Consiliul*, T-371/03, RecFP, p. I-A-209 și II-957, punctele 122 și 123), astfel încât prevederile sale ar putea deroga de la normele cu caracter general. Pe de altă parte, specificitatea RAA ar fi fost confirmată de Tribunal (Hotărârea Tribunalului din 11 iulie 1996, *Aubineau/Comisia*, T-102/95, RecFP, p. I-A-357 și II-1053, punctele 45 și 46).
- 127 În fine, contrar afirmațiilor Tribunalului Funcției Publice de la punctul 76 din hotărârea atacată, considerațiile potrivit cărora concedierea ar fi supusă unei obligații de motivare ar fi în contradicție cu articolul 47 din RAA, astfel cum este interpretat constant de Curte și de Tribunal. În această privință, Comisia face trimitere la Hotărârea *Speybrouck/Parlamentul European*, punctul 38 de mai sus, în care Tribunalul ar fi statuat că obligația de motivare nu există decât în ipoteza unei rezilieri pentru motive disciplinare, prevăzută la articolul 49 din RAA.

128 Corespondentul acestei dispensări de obligația de motivare ar fi respectarea unui preaviz și plata unei indemnizații pentru preaviz. În hotărârea atacată, Tribunalul Funcției Publice ar supune, așadar, instituția unei duble obligații, și anume motivarea concedierii și plata unei indemnizații pentru preaviz, ceea ce ar echivala cu a o supune unor cerințe mai mari decât cele aplicabile în ipoteza unei rezilieri pentru motive disciplinare.

129 În fine, din moment ce raționamentul Tribunalului Funcției Publice nu pare a putea fi transpus în ipoteza în care agentul temporar procedează la rezilierea unilaterală a contractului său de muncă, hotărârea atacată ar încălca principiul egalității de tratament între părți ce rezultă din RAA și din jurisprudență, care ar prevedea că dreptul de a proceda la o reziliere unilaterală aparține ambelor părți la contract (Hotărârea Schertzer/Parlamentul European, punctul 38 de mai sus, punctul 47).

130 Doamna Landgren susține că ETF preia aproape textual, în cadrul prezentului motiv, argumentele pe care ea le dezvoltase deja în cadrul memoriului în duplică prezentat în primă instanță. O astfel de argumentație ar fi inadmisibilă în stadiul recursului, având în vedere în special articolul 58 din Statutul Curții.

131 În ceea ce privește argumentul Comisiei întemeiat pe faptul că Tribunalul Funcției Publice s-ar fi pronunțat *ultra petita* sau, cel puțin, *ultra vires*, doamna Landgren susține că trebuie respins ca inadmisibil, întrucât este vorba despre un motiv pe care ETF nu l-a invocat nici în primă instanță, atunci când Tribunalul Funcției Publice a invitat-o să se exprime cu privire la problema obligației de motivare, nici în recurs. Prin urmare, ar fi vorba despre un motiv nou care deformează sau modifică obiectul litigiului și care trebuie respins ca inadmisibil, potrivit jurisprudenței (Hotărârea Tribunalului din 3 aprilie 2003, BaByliss/Comisia, T-114/02, Rec., p. II-1279). În orice caz, acest motiv ar fi vădit nefondat.

132 De asemenea, doamna Landgren consideră că argumentele ETF și ale Comisiei privitoare la absența obligației de motivare a deciziilor de concediere a agenților temporari angajați pe perioadă nedeterminată sunt lipsite de temei.

b) Aprecierea Tribunalului

Cu privire la critica Comisiei întemeiată pe faptul că Tribunalul Funcției Publice s-ar fi pronunțat *ultra petita* sau, cel puțin, *ultra vires*

133 Din moment ce urmărește în mod autonom anularea hotărârii atacate, această critică trebuie considerată un motiv. Pe de altă parte, astfel cum susține doamna Landgren, acest motiv nu a fost invocat deloc de ETF în cadrul recursului formulat și nu poate fi analizat împreună cu cel întemeiat pe încălcarea întinderii obligației de motivare.

134 Astfel, ETF nu a pretins în niciun mod cu ocazia expunerii argumentelor sale că Tribunalul Funcției Publice a depășit fie *petitum* formulat de doamna Landgren, fie limitele cadrului litigiului astfel cum este definit de motivele invocate. ETF s-a limitat să conteste nu însuși faptul că Tribunalul Funcției Publice s-a pronunțat cu privire la problema obligației de motivare a deciziilor de reziliere a contractelor de agenți temporari pe perioadă nedeterminată, ci întinderea conferită de Tribunal acestei obligații.

135 Prin urmare, acest motiv reprezintă un motiv nou. În aplicarea soluției reținute în Hotărârea BaByliss/Comisia, punctul 131 de mai sus (punctul 417), acesta trebuie respins ca inadmisibil. Astfel, potrivit hotărârii menționate, deși articolul 40 al treilea paragraf din Statutul Curții și articolul 116 alineatul (3) din Regulamentul de procedură nu se opun ca un intervenient să prezinte argumente noi sau diferite de cele ale părții pe care o susține, sub sancțiunea ca intervenția sa să fie limitată la repetarea argumentelor avansate în cererea introductivă, nu se poate admite că aceste prevederi îi permit să modifice sau să deformeze cadrul litigiului definit în cererea introductivă prin invocarea unor motive noi.

136 În orice caz, acesta este de asemenea lipsit de temei. Astfel, rezultă din primul și din al patrulea motiv invocate în cererea introductivă din primă instanță că doamna Landgren

critica ETF că nu a demonstrat că decizia de concediere se întemeia pe un motiv valabil în drept, pe de o parte, și că nu a motivat decizia de concediere în ipoteza în care se întemeia pe o insuficiență profesională globală, pe de altă parte. În plus, ETF consacraseră o întreagă rubrică din memoriul în duplică problemei absenței obligației de motivare a deciziilor de concediere, pentru a concluziona că dezvoltările consacrate motivării deciziei menționate, atât în memoriul în apărare, cât și în memoriul în duplică, erau cu titlu subsidiar.

¹³⁷ Rezultă că problema obligației de motivare a fost abordată de părți în primă instanță. Prin urmare, Tribunalul Funcției Publice nu a depășit limitele competenței sale răspunzând la argumentul invocat de pârâtă în primă instanță, întemeiat pe absența unei astfel de obligații, cu atât mai mult cu cât motivul întemeiat pe încălcarea obligației de motivare este un motiv de ordine publică ce trebuie invocat din oficiu de instanță (Hotărârea Curții din 20 februarie 1997, Comisia/Daffix, C-166/95 P, Rec., p. I-983, punctul 24).

¹³⁸ În fine, rezultă din dosarul de procedură că, astfel cum arată doamna Landgren, raportul pregătitor al ședinței invita ETF în mod expres să precizeze „modalitatea în care ar trebui conciliate, pe de o parte, absența obligației de motivare a rezilierii unui contract de agent temporar pe perioadă nedeterminată, invocată de [ETF] în memoriu[l] în duplică, și, pe de altă parte, exercitarea controlului jurisdicțional asupra deciziei de reziliere a unui astfel de contract”. Argumentul potrivit căruia Tribunalul Funcției Publice a încălcat principiul contradictorialității, pe lângă faptul că trebuie analizat ca motiv inadmisibil întrucât nu a fost invocat de recurentă, este, prin urmare, vădit lipsit de temei.

Cu privire la obligația de motivare a deciziilor de reziliere a contractelor de agenți temporari în raport cu statutul și cu RAA

— Cu privire la admisibilitate

¹³⁹ Doamna Landgren consideră că acest aspect trebuie respins ca inadmisibil întrucât ETF se limitează la reluarea unei argumentații prezentate deja în primă instanță.

¹⁴⁰ În această privință trebuie amintit că din articolul 225 CE, din articolul 11 alineatul (1) din anexa I la Statutul Curții și din articolul 138 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură al Tribunalului rezultă că o cerere de recurs trebuie să indice cu precizie elementele criticate din hotărârea a cărei anulare se solicită, precum și argumentele juridice care susțin în mod specific această cerere. Nu îndeplinește această condiție recursul care, fără să cuprindă o argumentare care să identifice în mod specific eroarea de drept care viciază hotărârea atacată, se limitează la a repeta motivele și argumentele care au fost deja invocate în fața Tribunalului Funcției Publice. Astfel, un asemenea recurs constituie în realitate o cerere prin care se urmărește o simplă reexaminare a cererii introductive depuse la Tribunalul Funcției Publice, ceea ce nu este de competența Tribunalului (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Curții din 4 iulie 2000, Bergaderm și Goupil/Comisia, C-352/98 P, Rec., p. I-5291, punctele 34 și 35).

¹⁴¹ Cu toate acestea, din moment ce un reclamant contestă interpretarea sau aplicarea dreptului comunitar de către Tribunalul Funcției Publice, aspectele de drept analizate în primă instanță pot fi rediscutate în cadrul procedurii de recurs. Astfel, dacă un reclamant nu ar putea să se bazeze astfel în recurs pe motive și argumente utilizate deja în fața Tribunalului Funcției Publice, procedura de recurs ar fi lipsită de o parte din sensul său (a se vedea, prin analogie, Ordonanța Curții din 11 noiembrie 2003, Martinez/Parlamentul European, C-488/01 P, Rec., p. I-13355, punctul 39).

¹⁴² Or, nu există nicio îndoială că în speță ETF reproșează Tribunalului Funcției Publice că a interpretat în mod eronat statutul și RAA statuând că decizia de concediere, care a fost atacată în primă instanță, era supusă obligației de motivare. Cauza de inadmisibilitate invocată de doamna Landgren trebuie, prin urmare, să fie respinsă.

— Cu privire la fond

¹⁴³ Astfel cum s-a arătat la punctele 98-102 de mai sus, o decizie de concediere constituie, pentru agentul temporar care face obiectul său, o decizie care modifică în mod grav situația sa juridică și care, așadar, îl lezează.

¹⁴⁴ Potrivit articolului 25 al doilea paragraf din statut, orice decizie care lezează un funcționar trebuie motivată.

¹⁴⁵ În ceea ce privește regimul aplicabil agenților temporari, trebuie să se arate că articolul 11 primul paragraf din RAA prevede că „dispozițiile articolelor 11-26 din statut privind drepturile și obligațiile funcționarilor se aplică prin analogie”. Aceeași dispoziție precizează totuși că „pentru agentul titular al unui contract pe perioadă determinată durata concediului pentru interese personale prevăzut la articolul 15 al doilea paragraf este limitată la perioada contractului de muncă care rămâne de efectuat”.

¹⁴⁶ Așadar, articolul 11 din RAA stabilește principiul potrivit căruia articolele 11-26 din statut se aplică prin analogie agenților temporari. Este prevăzută în mod expres o singură excepție de la acest principiu, cu privire la durata concediului pentru interese personale prevăzut la articolul 15 al doilea paragraf din statut, în cazul agentului temporar titular al unui contract pe perioadă determinată.

147 Potrivit lecturii prevederilor relevante, nimic nu permite, aşadar, să se concluzioneze că articolul 25 din statut nu se aplică rezilierii contractelor de agenţi temporari pe perioadă nedeterminată.

148 Pe de altă parte, potrivit jurisprudenţei, obligaţia de motivare prevăzută de această dispoziţie, care nu constituie decât reluarea obligaţiei generale edictate la articolul 253 CE, reprezintă un principiu esenţial al dreptului comunitar de la care nu se poate deroga decât în considerarea unor motive imperative (a se vedea Hotărârea *Huygens/Comisia*, punctul 37 de mai sus, punctul 105 şi jurisprudenţa citată), după cum a subliniat în mod întemeiat Tribunalul Funcţiei Publice la punctul 61 din hotărârea atacată. Astfel, după cum s-a amintit la punctul 108 de mai sus, obligaţia de motivare are ca obiect, pe de o parte, să acorde persoanei interesate o indicaţie suficientă pentru a afla dacă decizia este bine fundamentată sau dacă este afectată de un viciu ce permite contestarea legalităţii sale şi, pe de altă parte, să dea instanţei posibilitatea să îşi exercite controlul asupra legalităţii deciziei (Hotărârea *Michel/Parlamentul European*, punctul 37 de mai sus, punctul 22). Această obligaţie contribuie astfel la garantarea dreptului la o protecţie jurisdicţională efectivă, principiu general al dreptului comunitar care decurge din tradiţiile constituţionale comune ale statelor membre, care a fost consacrat la articolele 6 şi 13 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale (CEDO), semnată la Roma la 4 noiembrie 1950, care a fost reafirmat la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (a se vedea Hotărârea *Curtii* din 13 martie 2007, *Unibet*, C-432/05, Rep., p. I-2271, punctul 37 şi jurisprudenţa citată). Importanţa obligaţiei de motivare a deciziilor care intervin în cadrul raporturilor de muncă a fost de asemenea pusă în evidenţă de Curte, care a arătat că eficienţa controlului jurisdicţional, care trebuie să poată privi legalitatea motivării deciziei atacate, implică, în mod general, ca instanţa sesizată să poată solicita autorităţii competente comunicarea acestei motivări. Însă, în ceea ce priveşte mai precis asigurarea protecţiei efective a unui drept fundamental conferit de tratat lucrătorilor din Comunitate, trebuie de asemenea ca ei să poată apăra acest drept în cele mai bune condiţii posibile şi să aibă posibilitatea de a decide, în deplină cunoştinţă de cauză, dacă este utilă pentru ele sesizarea instanţei (*Hotărârea Curtii* din 15 octombrie 1987, *Heylens şi alţii*, 222/86, Rec., p. 4097, punctul 15).

149 Astfel, o excepţie atât de importantă de la principiul general şi esenţial al obligaţiei administraţiei de a-şi motiva deciziile, în special pe acelea care lezează, nu ar putea rezulta decât din voinţa expresă şi univocă a legiuitorului comunitar, care nu îşi găseşte expresie în acest sens în prevederile generale ale articolului 25 din statut şi ale articolului 11 din RAA.

150 Or, trebuie să se constate că articolul 47 din RAA nu prevede nici că deciziile de reziliere nu sunt supuse obligației de motivare. Întrucât articolul 25 din statut constituie un principiu esențial referitor la drepturile funcționarului și, potrivit articolului 11 din RAA, ale agentului temporar, nu se poate admite, prin urmare, că simplul fapt că RAA nu prevede în mod expres la articolul 47 că deciziile adoptate în aplicarea acestei prevederi trebuie motivate are ca efect excluderea aplicării articolului 25 din statut, din moment ce această ultimă prevedere are vocația aplicabilității generale, cu excepția derogărilor. Specificitatea RAA și caracterul de *lex specialis* al statutului, invocate de Comisie, sunt astfel lipsite de relevanță, niciunul dintre aceste instrumente necuprinzând o derogare expresă de la articolul 253 CE în ceea ce privește deciziile de reziliere a contractelor de agenți temporari pe perioadă nedeterminată.

151 În plus, deși este adevărat că, astfel cum susțin ETF și Comisia, raportul de muncă dintre instituție și agentul temporar își are originea în contractul de muncă, acesta nu poate totuși să se îndepărteze de condițiile legale imperative prevăzute de RAA, care, referitor la obligația de motivare, face trimitere la statut. Prin urmare, simplul fapt că în contractul de muncă se prevede posibilitatea rezilierii sale unilaterale, sub rezerva respectării unui preaviz, nu poate fi interpretat ca permițând AAIC să deroge de la articolul 11 din RAA și de la articolul 25 din statut. Așadar, trebuie să se remarce că respectivul caracter unilateral al rezilierii astfel prevăzut este distinct de problema obligației de a furniza motivația sa, în măsura în care se referă numai la absența cerinței reciprocității de voință în cazul rezilierii.

152 Pe de altă parte, este de asemenea exact că articolul 49 din RAA, referitor la rezilierea fără preaviz din motive disciplinare în caz de încălcare gravă a obligațiilor care îi revin agentului temporar, prevede că „autoritatea menționată la articolul 6 primul paragraf ia o decizie motivată, după ce agentului în cauză i s-a acordat în prealabil posibilitatea de a se apăra”.

153 Cu toate acestea, nu se poate deduce, *a contrario*, din împrejurarea potrivit căreia articolul 49 din RAA a amintit în mod expres cerințele care rezultă din articolul 25 din statut în ipoteza rezilierilor disciplinare că respectivele cerințe nu sunt aplicabile rezilierilor care se situează în afara cadrului disciplinar. Un astfel de raționament poate conduce la concluzia că nu s-ar impune cerința motivării unei decizii care lezează decât

în cazul în care această obligație este prevăzută în mod special de dispoziția care constituie temeiul juridic al deciziei menționate, interpretare care nu este susținută nici de însăși vocația articolului 25 din statut, nici de jurisprudență. În plus, în temeiul principiului interpretării conforme, din moment ce articolele 47 și 49 din RAA sunt norme de o valoare juridică inferioară tratatului, ele trebuie interpretate în cea mai mare măsură posibilă în lumina acestuia, iar în speță în special cu respectarea cerințelor articolului 253 CE.

154 Pe de altă parte, trebuie respinsă afirmația Comisiei potrivit căreia obligația de motivare impusă AAIC în ipoteza unei rezilieri întemeiate pe articolul 47 litera (c) punctul (i) din RAA nu poate fi admisă, întrucât ar determina în sarcina AAIC o dublă obligație, mai exact o obligație de motivare și de plată a unei indemnizații pentru preaviz, și astfel i-ar impune cerințe mai dificile decât cele aplicabile în cazul unei rezilieri din motive disciplinare.

155 Astfel, pe de o parte, plata către agentul temporar a unei remunerații pe perioada de preaviz nu constituie, prin ea însăși, o indemnizație pentru preaviz, din moment ce agentul își îndeplinește atribuțiile în această perioadă, ceea ce justifică primirea unei contraprestații financiare. Pe de altă parte, în special pentru că nu se reproșează agentului săvârșirea unei încălcări grave a obligațiilor sale, acesta beneficiază de un termen suficient pentru a-și organiza viitorul, spre deosebire de agentul concediat din motive disciplinare, care s-a făcut vinovat de astfel de încălcări încât menținerea sa în funcție ar fi contrară interesului serviciului. În aceste împrejurări, respectarea preavizului nu poate fi analizată drept contraprestație pentru absența obligației de motivare, problema preavizului fiind legată numai de motivul care se află la originea concedierii.

156 Nici argumentul Comisiei întemeiat pe faptul că hotărârea atacată ar încălca principiul egalității de tratament impunând o obligație de motivare numai instituției, cu toate că dreptul de a proceda la o reziliere unilaterală ar aparține ambelor părți la contract, nu poate fi primit. Astfel, raporturile dintre instituție și agentul temporar nu sunt definite numai de prevederile contractuale, ci sunt de asemenea supuse cerințelor statutului. Or, deși statutul prevede că deciziile care lezează ale administrației trebuie motivate,

trebuie să se constate că nu prevede această obligație în sarcina funcționarilor și a agenților atunci când iau decizii care pot aduce prejudicii administrației. Eventuala inegalitate care decurge de aici ar fi, așadar, rezultatul aplicării statutului, a cărui validitate nu este contestată de Comisie. Prin urmare, argumentul Comisiei își are originea în afirmația eronată potrivit căreia cerința motivării impusă administrației ar priva-o de dreptul său de reziliere unilaterală. Astfel, obligația de motivare nu interzice administrației rezilierea numai din inițiativa sa a contractului încheiat cu agentul temporar, ci impune pur și simplu ca aceasta să prezinte motivele care justifică această decizie, pentru a garanta agentului menționat condițiile minime ale dreptului la o protecție jurisdicțională efectivă.

157 Reiese din cuprinsul punctelor 143-153 de mai sus că nu rezultă din niciun element al textului că aplicarea articolului 25 din statut, care constituie o reluare a unei cerințe fundamentale ce decurge chiar din tratat, ar trebui înlăturată în privința deciziilor de concediere întemeiate pe articolul 47 litera (c) punctul (i) din RAA.

158 În plus, această interpretare este conformă cu obiectivele urmărite de articolul 25 din statut.

159 Această prevedere, aplicabilă agenților temporari în temeiul articolului 11 din RAA, are ca obiectiv, pe de o parte, să acorde persoanei interesate, care a făcut obiectul unei decizii ce aduce atingere situației sale juridice, o indicație suficientă pentru a afla dacă decizia este bine fundamentată sau dacă este oportun să formuleze o acțiune în justiție în scopul contestării legalității sale și, pe de altă parte, să dea instanței posibilitatea să își exercite controlul. Întrucât deciziile de reziliere a contractelor de agenți temporari pe perioadă nedeterminată nu sunt excluse din sfera controlului instanței, este în conformitate cu urmărirea acestui obiectiv ca, la fel ca toate deciziile care lezează adresate agentului temporar, inclusiv cele de o importanță mai redusă, decizia prin care instituția stabilește încetarea atribuțiilor agentului temporar să fie motivată.

- 160 În absența unei astfel de obligații de motivare, instanța comunitară s-ar afla în imposibilitatea de a-și exercita în mod corespunzător controlul, chiar restrâns, în timp ce, în definitiv, administrația ar fi liberă să decidă cu privire la soarta unui agent temporar în mod arbitrar, cu toate că, potrivit jurisprudenței, atunci când autoritatea competentă decide în legătură cu situația unui agent, ea este obligată, în aprecierea interesului serviciului, să ia în considerare ansamblul elementelor care pot influența decizia sa și în special interesul agentului vizat. Astfel, aceasta rezultă din obligația de solitudine a administrației, care reflectă echilibrul drepturilor și obligațiilor reciproce pe care statutul și, prin analogie, RAA le-au creat în raporturile dintre autoritatea publică și agenții săi (a se vedea Hotărârea Dejaiffe/OAPI, punctul 45 de mai sus, punctul 53 și jurisprudența citată).
- 161 Deși este adevărat că statutul conferă funcționarilor o mai mare stabilitate a locului de muncă din moment ce ipotezele de încetare definitivă a atribuțiilor împotriva voinței persoanei interesate sunt strict delimitate, trebuie totuși să se sublinieze că natura mai puțin stabilă a locului de muncă al agentului temporar nu este modificată de obligația de motivare aflată în sarcina AAIC la rezilierea contractelor de agent temporar pe perioadă nedeterminată.
- 162 Astfel, această natură rezultă în special din larga putere de apreciere de care dispune AAIC în privința rezilierii unui contract de agent temporar pe perioadă nedeterminată, potrivit articolului 47 litera (c) punctul (i) din RAA și cu respectarea preavizului prevăzut în contract, controlul instanței comunitare trebuind, așadar, să se limiteze la verificarea absenței unei erori vădite sau a unui abuz de putere (Hotărârea Curtii din 26 februarie 1981, de Briey/Comisia, 25/80, Rec., p. 637, punctul 7, Hotărârea Tribunalului Speybrouck/Parlamentul European, punctul 38 de mai sus, punctele 97 și 98, Hotărârea Tribunalului din 17 martie 1994, Hoyer/Comisia, punctul 38 de mai sus, punctul 27, și Hotărârea Tribunalului Smets/Comisia, punctul 38 de mai sus, punctul 24).
- 163 Departe de a justifica posibilitatea dispensării administrației de motivarea deciziilor sale în acest domeniu, larga putere de apreciere face cu atât mai necesară respectarea formalității esențiale reprezentate de obligația de motivare. Astfel, potrivit unei jurisprudențe constante, în cazurile în care o instituție comunitară dispune de o largă putere de apreciere, controlul respectării garanțiilor conferite de ordinea juridică comunitară în cadrul procedurilor administrative prezintă o importanță fundamentală. Printre aceste garanții figurează în special obligația instituției competente de a examina

atent și imparțial toate elementele relevante ale cazului și aceea de a-și motiva decizia în mod suficient (Hotărârea Curții din 21 noiembrie 1991, Technische Universität München, C-269/90, Rec., p. I-5469, punctul 14, Hotărârea Curții din 22 noiembrie 2007, Spania/Lenzing, C-525/04 P, Rep., p. I-9947, punctul 58, și Hotărârea Curții din 6 noiembrie 2008, Țările de Jos/Comisia, C-405/07 P, Rep. p. I-8301, punctul 56).

164 În plus, s-a statuat că practica constând în dispensarea instituției competente de obligația de motivare a deciziilor care lezează, contrar cerințelor unei bune administrări, conduce la dezechilibrarea repartizării atribuțiilor și competențelor respective între, pe de o parte, administrație și, pe de altă parte, instanța comunitară, întrucât aceasta din urmă devine singura și prima instanță în fața căreia reclamantul are posibilitatea să obțină o astfel de motivare. Astfel, această practică pune în discuție sistemul separării atribuțiilor și al echilibrului instituțional între administrație și instanță, astfel cum este prevăzut în tratat, și, mai special, efectul util al căilor de atac, precum și cerințele celerității justiției și economiei procedurale, având în vedere faptul că o motivare a actului care lezează ce respectă cerințele de formă și notificarea acestuia către persoana interesată în cadrul procedurii precontencioase îi pot da acesteia posibilitatea de a înțelege conținutul deciziei adoptate în privința sa și, dacă este cazul, de a se convinge de temeinicia acesteia, evitându-se astfel inițierea procedurii contencioase în fața instanței (Hotărârea Tribunalului din 8 decembrie 2005, Reynolds/Parlamentul European, T-237/00, RecFP, p. I-A-385 și II-1731, punctul 106).

165 Prin urmare, contrar susținerilor ETF și ale Comisiei, nici obiectivul urmărit de articolul 47 din RAA, nici stabilitatea situației locului de muncă al funcționarului, nici larga putere de apreciere de care dispune AAIC nu se pot opune obiectivului esențial și general al obligației de motivare a deciziilor care lezează, astfel cum sunt prevăzute la articolul 25 din statut.

166 Prin urmare, această soluție este coerentă cu jurisprudența Curții referitoare la cerințele de motivare a deciziilor de respingere adoptate în cadrul procedurilor de recrutare a agenților temporari. Astfel, s-a statuat, în cadrul recrutării unui agent temporar în temeiul articolului 2 litera (c) din RAA, că AAIC nu putea să se limiteze la a-și întemeia motivarea deciziei pe respectarea condițiilor legale cărora le este subordonată legalitatea procedurii de numire, întemeindu-se pe aplicabilitatea,

prevăzută la articolul 11 din RAA, a articolului 25 al doilea paragraf din statut la deciziile individuale privind agenții temporari (Hotărârea Curții din 23 septembrie 2004, Hectors/Parlamentul European, C-150/03 P, Rec., p. I-8691, punctele 38, 39 și 41).

167 În fine, deși este adevărat, astfel cum susțin ETF și Comisia, că s-a statuat că nu este necesar ca deciziile de reziliere a contractelor de agenți temporari pe perioadă nedeterminată să fie motivate, nu este mai puțin adevărat că, în același timp, atât Curtea, cât și Tribunalul au afirmat că în cazul unei concedieri pentru insuficiență profesională decisă cu respectarea termenului de preaviz prevăzut la articolul 47 din RAA, instanța comunitară nu poate controla temeinicia acestei aprecieri decât dacă se poate constata existența unei erori vădite sau a unui abuz de putere (a se vedea în acest sens Hotărârea de Briey/Comisia, punctul 162 de mai sus, punctul 7, și Hotărârea Speybrouck/Parlamentul European, punctul 38 de mai sus, punctele 97 și 98). În exercitarea acestui control restrâns, Tribunalul a trebuit, așadar, să constate că, întrucât a decis concedierea unui agent temporar pentru motivul neînscrierii sale pe lista candidaților eligibili întocmită la încheierea unui concurs, care era afectată de nelegalitate, Comisia nu a respectat limitele impuse puterii sale de apreciere și Tribunalul a anulat în consecință decizia de concediere atacată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 martie 1994, Hoyer/Comisia, punctul 38 de mai sus, punctele 37-40, și Hotărârea Smets/Comisia, punctul 38 de mai sus, punctele 34-37).

168 Din moment ce, astfel cum s-a arătat anterior, în special la punctele 108 și 109 de mai sus, controlul jurisdicțional al temeiniciei unei decizii, chiar restrâns, nu poate fi disociat de obligația instituției care a emis actul să expună motivarea acestuia, jurisprudența la care se referă ETF și Comisia trebuie interpretată în sensul că nu impune instituției să motiveze formal, în *instrumentum*, decizia de concediere a unui agent temporar întemeiată pe articolul 47 litera (c) punctul (i) din RAA, această decizie trebuind totuși să se întemeieze pe motive valabile, de care persoana interesată să poată lua cunoștință. De altfel, trebuie să se arate că această interpretare este conformă cu Hotărârea de Briey/Comisia, punctul 162 de mai sus, în care Curtea a arătat că reclamantul avusese posibilitatea, cu ocazia întâlnirilor personale și a numeroaselor schimburi de note, să facă uz de mijloacele sale de apărare și că, din același motiv, acesta nu poate să invoce o lipsă de motivare a deciziei înseși (punctul 9).

169 În plus, trebuie să se arate că Tribunalul a statuat recent, în termeni generali, că, pe de o parte, articolul 25 al doilea paragraf din statut este aplicabil prin analogie agenților temporari potrivit articolului 11 din RAA și, pe de altă parte, obligația de motivare nu este limitată în privința unei decizii referitoare la angajare sau la concediere în cazul unui loc de muncă ce intră în sfera articolului 2 litera (c) din RAA (Hotărârea Tribunalului din 17 octombrie 2006, Bonnet/Curtea de Justiție, T-406/04, RecFP, p. I-A-2-213 și II-A-2-1097, punctul 68), cu toate că încrederea reciprocă este un element esențial al contractelor tuturor agenților temporari vizați de această dispoziție (punctul 47). Or, o astfel de afirmație are vocația de a se aplica, *a fortiori*, concedierii care privește un loc de muncă ce intră în sfera articolului 2 litera (a) din RAA, precum în speță.

170 Ținând cont de ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se concluzioneze că Tribunalul Funcției Publice nu a săvârșit o eroare de drept considerând că decizia de concediere a unui agent temporar angajat pe perioadă nedeterminată, întemeiată pe articolul 47 litera (c) punctul (i) din RAA, era supusă cerințelor de motivare prevăzute la articolul 25 din statut.

171 Primul aspect al primului motiv, întemeiat pe încălcarea întinderii obligației de motivare, trebuie respins, prin urmare, ca nefondat.

172 În aceste împrejurări, nu este necesar să se examineze al doilea aspect al aceluiași motiv, întemeiat pe trimiterea eronată la acorduri și convenții care nu sunt aplicabile raporturilor dintre instituții și propriul personal. Din moment ce, astfel cum s-a arătat mai sus, întinderea obligației de motivare determinată de Tribunalul Funcției Publice este conformă cu statutul și cu RAA, eventuala lipsă de relevanță a trimiterilor făcute de Tribunalul Funcției Publice, la punctele 66-72 din hotărârea atacată, la Directiva 1999/70 și la jurisprudența Curții referitoare la aceasta, precum și la diferite instrumente internaționale și la Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene nu ar avea nicio incidență asupra temeiniciei concluziilor cu privire la acest aspect ale hotărârii atacate.

173 În plus, rezultă din raționamentul Tribunalului Funcției Publice că nu s-a considerat ținut din punct de vedere juridic de aceste trimiteri, ci numai le-a menționat pentru a justifica interpretarea RAA și a statutului care figurează la punctele 61, 73 și 74 din hotărârea atacată.

174 Rezultă că, deși al doilea aspect ar fi fondat, această împrejurare ar fi, în sine, lipsită de incidență asupra dispozitivului hotărârii atacate și nu ar putea conduce la anularea acesteia. Aspectul menționat trebuie, prin urmare, respins ca inoperant.

2. Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe contradicția dintre cerința formală de motivare și afirmarea caracterului licit al luării la cunoștință prin alte mijloace a motivelor deciziei de concediere

a) Argumentele părților

175 ETF consideră că hotărârea atacată este contradictorie întrucât menționează că motivele de concediere ar trebui, ca regulă generală, să fie enunțate clar în scris, de preferință chiar în textul deciziei vizate, arătând totuși că obligația de a enunța motivele concedierii poate fi considerată respectată dacă persoana interesată a fost informată în mod corespunzător, în cadrul unor întâlniri cu superiorii ierarhici, în legătură cu aceste motive și dacă decizia AAIC a intervenit la scurt timp după ce au avut loc aceste întâlniri.

176 Potrivit ETF, deși cerința unei motivări formale chiar în decizie este excesivă și contrară jurisprudenței comunitare, în schimb instanța comunitară ar fi recunoscut că necesitatea unei cunoașteri suficiente a motivelor, prin alte mijloace, este justificată în cazul funcționarilor. În realitate, această „motivare” ar fi examinată întotdeauna în cazul în care o decizie de reziliere a unui contract pe perioadă determinată face obiectul unei proceduri contencioase, prin examinarea faptelor care au determinat adoptarea deciziei de reziliere și care ar fi cunoscute perfect de persoana interesată. Controlul instanței s-ar efectua în aceste condiții prin controlul erorii vădite de apreciere a

faptelor. Astfel, este imposibil de imaginat că o decizie de concediere nu este precedată de elemente despre care persoana interesată poate avea îndoieli sau poate cunoaște un anumit număr de motive care ar putea conduce la rezilierea contractului său și cărora le poate contesta relevanța și temeinicia. Prin urmare, nu ar fi necesar să fie impusă o motivare expresă, nici *a fortiori* să se impună ca ea să fie inclusă chiar în decizia de concediere.

177 Presupunând că o decizie de concediere intervine nu numai fără o motivare formală, dar și fără un contact prealabil cu persoana interesată, această decizie ar fi anulată, căci niciun fapt nu ar permite să i se determine nici temeiul material, nici temeiul juridic. Potrivit jurisprudenței, nu ar fi obligatorie motivarea rezilierii unui contract pe perioadă nedeterminată al unui agent temporar, dar instanța, cu ocazia controlului legalității deciziei de concediere, ar putea examina situația de fapt pentru a stabili legătura dintre aceasta și o eventuală justificare a deciziei menționate. Prin urmare, nu ar trebui impusă cerința motivării, fie inclusă formal chiar în act, fie transmisă expres persoanei interesate. Aceasta nu ar putea să nu cunoască o astfel de situație, care ar avea consecința de a-l plasa într-o situație instabilă, chiar de a conduce la concedierea sa. În acest ultim caz, controlul exercitat de instanță s-ar efectua prin intermediul controlului erorii vădite de apreciere și al abuzului de putere.

178 Doamna Landgren apreciază că această argumentație este lipsită de temei.

b) Aprecierea Tribunalului

179 În măsura în care ETF, prin argumentația expusă mai sus, pretinde că ar exista o contradicție în impunerea în principiu a cerinței ca decizia de concediere să menționeze motivele care au stat la baza ei, sub formă scrisă, admitând că aceste motive pot totuși să fie comunicate persoanei interesate cu ocazia unor întâlniri, precum și în stadiul răspunsului la reclamație, pe de o parte, este suficient să se constate că nu există nicio contradicție în a stabili un principiu prevăzând că admite anumite adaptări. Pe de altă

parte, soluția reținută de Tribunalul Funcției Publice este conformă cu jurisprudența potrivit căreia cunoașterea de către persoana interesată a contextului în care a fost adoptată o decizie poate constitui o motivare a deciziei menționate (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 14 iulie 1997, B/Parlamentul European, T-123/95, RecFP, p. I-A-245 și II-697, punctul 51 și jurisprudența citată). De asemenea, potrivit unei jurisprudențe constante, în ceea ce privește deciziile de promovare și de numire, AIPN nu este obligată să motiveze deciziile de promovare față de candidații nepromovați, cărora o astfel de motivare le poate produce prejudicii (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 29 septembrie 2005, Napoli Buzzanca/Comisia, T-218/02, RecFP, p. I-A-267 și II-1221, punctul 58 și jurisprudența citată). În schimb, AIPN trebuie să expună motivarea deciziei sale de a nu reține un candidat în stadiul deciziei de respingere a reclamației depuse de acesta, motivarea acestei decizii trebuind să coincidă cu decizia împotriva căreia este îndreptată reclamația (Hotărârea Tribunalului din 22 martie 1995, Kotzonis/CES, T-586/93, Rec., p. II-665, punctul 105, și Hotărârea Huygens/Comisia, punctul 37 de mai sus, punctul 107).

180 Pe de altă parte, ETF pare să susțină că obligația de motivare a deciziilor de concediere a agenților temporari nu este indispensabilă din moment ce, pe de o parte, această motivare ar fi în mod obligatoriu cunoscută de persoana interesată, iar pe de altă parte, prin intermediul controlului erorii vădite de apreciere, instanța comunitară ar putea sancționa eventuala lipsă a motivelor de concediere.

181 Prima dintre aceste susțineri constituie o pură speculație de fapt, lipsită de orice valoare juridică, și nu poate justifica scutirea AAIC de obligația de motivare. În ceea ce privește a doua susținere, ea încalcă însuși obiectivul obligației de motivare, și anume de a permite persoanei interesate să se asigure de temeinicia deciziei care îl lezează și să evalueze oportunitatea introducerii unei acțiuni, pe de o parte, iar instanței să controleze legalitatea acestei decizii, în special absența unei erori vădite de apreciere, pe de altă parte. Astfel, nu se poate admite că absența motivării poate fi sancționată prin intermediul controlului erorii vădite de apreciere, din moment ce acest control, prin natura sa, nu poate fi exercitat decât în prezența unei motivări care să permită să se evalueze dacă administrația a depășit sau nu a depășit limitele puterii sale de apreciere.

182 Rezultă că primul aspect trebuie respins și, odată cu el, și primul motiv în ansamblul său.

V — Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe o eroare de drept în aprecierea elementelor materiale pe care se întemeiază decizia de concediere

183 Prezentul motiv se împarte în două aspecte, întemeiate, în primul rând, pe o denaturare a situației de fapt și, în al doilea rând, pe nerespectarea interesului general.

A — Cu privire la primul aspect, întemeiat pe denaturarea situației de fapt

1. Argumentele părților

184 ETF susține că rezultă din hotărârea atacată că, din șapte rapoarte de evaluare a doamnei Landgren, șase menționau insuficiențe, ceea ce ar fi permis ETF să invoce o insuficiență profesională globală a acesteia.

185 Singurul raport pozitiv ar fi fost întocmit de un supleant, doamna T., în lipsa doamnei S., superior ierarhic al doamnei Landgren care ar fi trebuit să fie inițial evaluatorul, raport care nu s-ar referi decât la o perioadă de 10 luni.

186 Prin urmare, ar exista o „diferență de apreciere, nu numai matematică, ci în special de fond” între, pe de o parte, multiplele avertismente care au fost trimise doamnei

Landgren și, pe de altă parte, referirea la acest unic raport, care, în plus, ar fi suscitată reacția doamnei S. în momentul în care a luat cunoștință de existența sa.

187 Pe de altă parte, ETF arată că, deși trebuia să se considere, după cum a făcut-o Tribunalul Funcției Publice la punctul 89 din hotărârea atacată, că declarațiilor unilaterale, anexate la memoriul în duplică, redactate după introducerea acțiunii în primă instanță, nu li se poate conferi aceeași valoare precum celor atașate chiar rapoartelor, aceasta nu poate însemna că ele nu trebuie luate în considerare. Or, aceste declarații nu ar face decât să susțină aprecierile negative cuprinse în rapoartele doamnei Landgren, cu excepția celui întocmit de doamna T. În această privință, ETF subliniază că astfel de elemente pot fi invocate și dovedite ulterior, în măsura în care urmăresc să confirme temeinicia deciziei în litigiu (Hotărârea Tribunalului din 4 iunie 2003, Del Vaglio/Comisia, T-124/01 și T-320/01, RecFP, p. I-A-157 și II-767, punctul 77).

188 Astfel, ETF apreciază că Tribunalul Funcției Publice a realizat o evaluare eronată a situației de fapt din speță, astfel încât dezechilibrul în această apreciere se traduce printr-o denaturare a situației de fapt.

189 Doamna Landgren susține, în principal, că prezentul aspect este inadmisibil întrucât este îndreptat împotriva aprecierii situației de fapt și a elementelor de probă, realizată de prima instanță, ceea ce nu intră în competența instanței de recurs.

190 În subsidiar, doamna Landgren apreciază că prezentul aspect trebuie respins ca nefondat.

2. Aprecierea Tribunalului

¹⁹¹ Rezultă dintr-o jurisprudență constantă a Curții, în calitate de instanță de recurs, că prima instanță este singura competentă, pe de o parte, să constate faptele, cu excepția cazului în care inexactitatea materială a constatărilor sale ar rezulta din înscrisurile aflate la dosar, și, pe de altă parte, să aprecieze aceste fapte (Hotărârea Tribunalului din 8 septembrie 2008, Kerstens/Comisia, T-222/07 P, nepublicată încă în RecFP, punctul 60).

¹⁹² Aprecierea acestor fapte de către prima instanță nu constituie, așadar, cu excepția cazului denaturării elementelor de probă care i-au fost prezentate, o chestiune de drept supusă ca atare controlului Tribunalului (Hotărârea Kerstens/Comisia, punctul 191 de mai sus, punctul 61).

¹⁹³ O astfel de denaturare trebuie să reiasă în mod evident din înscrisurile de la dosar, fără a fi necesară o nouă apreciere a faptelor și a probelor (Hotărârea Kerstens/Comisia, punctul 191 de mai sus, punctul 62).

¹⁹⁴ Prin intermediul prezentului aspect, ETF nu repune în discuție analiza realizată de Tribunalul Funcției Publice cu privire la diferitele rapoarte de evaluare ale doamnei Landgren și la criticile care i-au fost adresate în cursul carierei sale la ETF, ci consideră în esență că Tribunalul Funcției Publice nu putea concluziona că decizia de concediere a doamnei Landgren pentru motivul insuficienței profesionale globale era afectată de o eroare vădită de apreciere.

¹⁹⁵ În aceste împrejurări, ETF urmărește în realitate să obțină din partea Tribunalului reexaminarea situației de fapt și a elementelor de probă apreciate deja de prima instanță, astfel cum reiese în special din concluzia ETF potrivit căreia „există, așadar, o evaluare eronată a [Tribunalului Funcției Publice] în ansamblul faptelor aduse la

cunoștința sa, [...] astfel încât acest dezechilibru în aprecierea situației de fapt se traduce printr-o denaturare a acesteia”.

196 În plus, în măsura în care ETF pretinde că ar rezulta din hotărârea atacată că șase din cele șapte rapoarte de evaluare a doamnei Landgren au fost „considerate insuficiente”, este suficient să se arate că această afirmație nu este susținută în fapt, din moment ce, astfel cum arată doamna Landgren, punctele 10-13, 22 și 85 din hotărârea atacată, despre care ETF nu pretinde că sunt afectate de denaturare, menționează două rapoarte de evaluare care atribuie nota globală 3, corespunzând aprecierii „suficient” (exercițiile 1995-1997 și 2000-2001), și două rapoarte de evaluare care atribuie nota globală 2, corespunzând aprecierii „bine”.

197 În fine, în ceea ce privește criticile referitoare la punctul 89 din hotărârea atacată, privitor la declarațiile domnului H. și ale doamnei S. anexate la memoriul în duplică, trebuie să se arate că rezultă de la punctul menționat că Tribunalul le-a luat în considerare în aprecierea sa, dar a estimat că nu putea acorda unor declarații unilaterale, redactate după introducerea acțiunii în primă instanță, aceeași valoare ca și cea atribuită înseși rapoartelor de evaluare, care fuseseră întocmite în urma unei proceduri în contradictoriu, având tocmai scopul de a permite aprecierea obiectivă a meritelor agentului vizat.

198 Or, trebuie amintit că aprecierea de către prima instanță a forței probante a unui document nu poate fi supusă, în principiu, controlului Tribunalului în cadrul unui recurs, din moment ce rezultă din articolul 11 din anexa I la Statutul Curții că recursul este limitat la chestiuni de drept (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Curții din 2 octombrie 2003, Salzgitter/Comisia, C-182/99 P, Rec., p. I-10761, punctul 43). Astfel, Tribunalul Funcției Publice este singurul competent pentru a aprecia valoarea care trebuie să fie atribuită elementelor care i-au fost prezentate. Prin urmare, această apreciere nu constituie, cu excepția cazului denaturării acestor elemente de probă în fața Tribunalului Funcției Publice, o problemă de drept supusă ca atare controlului instanței de recurs (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Curții din 25 ianuarie 2007, Sumitomo Metal Industries și Nippon Steel/Comisia, C-403/04 P și C-405/04 P, Rep., p. I-729, punctele 38-40).

199 Or, existența unei astfel de denaturări nu a fost nici demonstrată, nici susținută de ETF.

200 Rezultă din ansamblul considerațiilor ce precedă că prezentul aspect trebuie respins ca inadmisibil.

B — *Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe nerespectarea interesului general*

1. Argumentele părților

201 ETF subliniază că luarea în considerare a ansamblului elementelor care pot determina decizia sa, în special a interesului agentului vizat, astfel cum este recunoscută de jurisprudență, se exercită prin intermediul unei largi puteri discreționare, care nu face decât obiectul unui control al instanței referitor la eroarea vădită de apreciere.

202 Or, doamna Landgren ar fi făcut obiectul rapoartelor de evaluare în perioada 1995-2000, dovedind carențe profesionale importante, al unui raport de evaluare intermediar, în iulie 2002, care demonstra că, în pofida unui anumit efort, doamna Landgren continua să aibă dificultăți serioase în organizarea atribuțiilor sale, și al unui raport de evaluare pentru exercițiul 2002, extrem de defavorabil. Pe de altă parte, ETF ar fi schimbat de două ori repartizarea doamnei Landgren, pentru a găsi o soluție pentru situația sa profesională considerată insuficientă. În fine, doamna Landgren ar fi fost informată în cadrul întâlnirilor cu superiorii săi ierarhici cu privire la motivele pentru care munca sa era considerată insuficientă, ar fi fost autorizată să reia munca cu normă întreagă începând cu 1 iulie 2004 pentru a face față unor dificultăți financiare și, din cauza stării sale de sănătate, ar fi făcut obiectul unei prelungiri cu 3 luni a contractului său, până la 31 martie 2005.

- 203 Având în vedere aceste elemente, ETF susține că Tribunalul Funcției Publice nu a luat în considerare, în raport cu interesul general, motivele pe care le-a invocat și nu a efectuat un control corect al erorii vădite de apreciere, ceea ce ar constitui o eroare de drept.
- 204 Doamna Landgren estimează, în principal, că prezentul aspect este inadmisibil întrucât urmărește obținerea unei reexaminări de către Tribunal a motivelor și a argumentelor expuse în fața primei instanțe.
- 205 Astfel, faptele pe care ETF se întemeiază pentru a demonstra că Tribunalul Funcției Publice a săvârșit o eroare de drept nu ar fi cele pe care s-a întemeiat acesta, ci ar reieși din memoriile depuse de ETF în primă instanță.
- 206 Or, doamna Landgren subliniază că, deși, potrivit jurisprudenței, problema dacă prima instanță a încălcat întinderea obligației de motivare considerând că o decizie nu era suficient de motivată este o chestiune de drept care poate fi supusă controlului Tribunalului în cadrul unui recurs, ar rezulta de asemenea că un control de legalitate exercitat în acest cadru trebuie să ia în considerare în mod obligatoriu situația de fapt pe care s-a întemeiat Tribunalul Funcției Publice pentru a ajunge la concluzia sa.
- 207 Ar rezulta că ETF, omițând să identifice cu precizie punctele criticate din hotărârea atacată și limitându-se la reluarea argumentelor deja prezentate în primă instanță, nu ar urmări să supună Tribunalului problema dacă Tribunalul Funcției Publice a respectat limitele controlului jurisdicțional atunci când a considerat că ETF a săvârșit o eroare vădită de apreciere, ci să obțină o reexaminare a faptelor expuse în primă instanță, ceea ce nu ar intra în competența instanței de recurs.

208 În subsidiar, doamna Landgren susține că Tribunalul Funcției Publice a evidențiat în mod întemeiat, la punctele 84, 85, 87 și 88 din hotărârea atacată, trei erori vădite săvârșite de ETF, pe baza elementelor de fapt necontestate de aceasta în cadrul prezentului recurs.

209 Prin urmare, ar fi inexact să se pretindă că Tribunalul Funcției Publice nu a respectat limitele controlului său jurisdicțional atunci când a concluzionat că există o eroare vădită în aprecierea interesului serviciului, care ar include interesul doamnei Landgren, potrivit principiului sollicitudinii.

2. Aprecierea Tribunalului

210 Din argumentația ETF rezultă că aceasta reproșează Tribunalului Funcției Publice că a concluzionat că există o eroare vădită de apreciere, omițând să ia în considerare motivele de interes general care justificau rezilierea contractului doamnei Landgren. Astfel, Tribunalul Funcției Publice nu ar fi examinat corect eroarea vădită de apreciere, ceea ce ar constitui o eroare de drept.

211 Chiar fără a fi necesar să se determine în mod univoc conținutul acestei argumentații ambigue, trebuie să se arate că, în măsura în care această critică urmărește ca Tribunalul să reexamineze elementele de fapt care, în opinia ETF, ar putea demonstra că decizia de concediere nu este afectată de o eroare vădită de apreciere, critica trebuie respinsă ca inadmisibilă, potrivit jurisprudenței citate la punctele 191-193 de mai sus.

212 Cu toate acestea, în măsura în care ETF susține că Tribunalul Funcției Publice a depășit limitele controlului erorii vădite de apreciere, trebuie subliniat că, la punctul 82 din hotărârea atacată, Tribunalul Funcției Publice a definit în mod expres întinderea

controlului său, arătând că „în ceea ce privește [...] temeinicia motivelor care justifică decizia de concediere, trebuie examinată aprecierea efectuată de ETF în privința interesului serviciului, cu limitarea la verificarea absenței unei erori vădite”.

213 În continuare, a amintit, la punctul 83 din hotărârea atacată, că autoritatea competentă este obligată, atunci când decide în legătură cu situația unui agent, să ia în considerare ansamblul elementelor care pot influența decizia sa, în special interesul agentului vizat.

214 Or, acest raționament este conform cu jurisprudența, în special cu Hotărârea Dejaiffe/OAPI, punctul 45 de mai sus, la care s-a referit astfel Tribunalul Funcției Publice.

215 Astfel, potrivit punctului 53 din această hotărâre, Tribunalul a expus, în ceea ce privește o decizie de reziliere a unui contract de agent temporar pe perioadă determinată pentru motive legate de interesul serviciului, că autoritatea competentă dispune de o largă putere de apreciere în evaluarea interesului serviciului și că, prin urmare, controlul instanței comunitare trebuie să se limiteze la problema dacă autoritatea vizată s-a menținut în limite rezonabile și nu a făcut uz de puterea sa de apreciere în mod vădit eronat (Hotărârea Carrasco Benítez/EMEA, punctul 45 de mai sus, punctul 55). Referitor la aprecierea interesului serviciului, rezultă de asemenea dintr-o jurisprudență constantă că autoritatea competentă este obligată, atunci când decide în legătură cu situația unui agent, să ia în considerare ansamblul elementelor care pot influența decizia sa, în special interesul agentului vizat. Astfel, aceasta rezultă din obligația de solitudine a administrației, care reflectă echilibrul drepturilor și obligațiilor reciproce pe care statutul și, prin analogie, RAA le-au creat în raporturile dintre autoritatea publică și agenții săi (a se vedea în acest sens Hotărârea Curtii din 29 iunie 1994, Klinke/Curtea de Justiție, C-298/93 P, Rec., p. I-3009, punctul 38, și Hotărârea Tribunalului din 18 aprilie 1996, Kyrpitsis/CES, T-13/95, RecFP, p. I-A-167 și II-503, punctul 52).

216 Generalitatea termenilor și *ratio decidendi* a acestei jurisprudențe nu permit să se aibă în vedere o soluție diferită în speță pentru singurul motiv că rezilierea se referă la un contract pe perioadă nedeterminată, ceea ce, de altfel, nu pretind nici ETF, nici Comisia.

217 Definirea de către Tribunalul Funcției Publice a întinderii competenței sale de control în privința deciziei de concediere nu este, prin urmare, afectată de o eroare de drept.

218 În ceea ce privește exercitarea acestui control efectuat în speță, în primul rând, Tribunalul Funcției Publice a expus motivul de concediere invocat de ETF, și anume insuficiența profesională globală a doamnei Landgren (punctul 84 din hotărârea atacată). ETF nu contestă, în cadrul prezentului recurs, această descriere a motivelor de concediere.

219 În al doilea rând, Tribunalul Funcției Publice a efectuat o examinare a diferitelor rapoarte de evaluare a doamnei Landgren, din care a concluzionat că, spre deosebire de susținerile ETF, aprecierea meritelor doamnei Landgren fusese satisfăcătoare din punct de vedere global, chiar bună (punctul 85 din hotărârea atacată), concluzie care nu este afectată de denaturare. Arătând că aprecieri puternic negative fuseseră formulate de doi superiori ierarhici ai doamnei Landgren, Tribunalul Funcției Publice a relativizat totuși aceste critici, subliniind, pe de o parte, că ele erau înscrise într-un raport de evaluare nefinalizat, în cadrul căruia figurau de asemenea aprecieri mult mai puțin severe efectuate de un alt evaluator (punctul 87 din hotărârea atacată), și, pe de altă parte, că declarațiilor unilaterale redactate de superiorii ierarhici menționați după introducerea acțiunii în primă instanță nu li se poate conferi aceeași valoare precum rapoartelor înseși. Astfel cum s-a arătat la punctul 198 de mai sus, asemenea aprecieri, neafectate de denaturare, sunt exclusiv de competența primei instanțe.

- 220 Dimpotrivă, subliniind că ultimul raport de evaluare a doamnei Landgren referitor la exercițiul 2003, semnat de directorul ETF la 31 martie 2004, mai exact cu 3 luni înainte de decizia de concediere adoptată de acesta, era deosebit de favorabil și evoca îndeplinirea atribuțiilor cu eficiență și cu respectarea termenelor, pe de o parte, și că nu reieșea din dosar că performanțele profesionale ale doamnei Landgren s-au diminuat brusc între întocmirea acestui raport și adoptarea deciziei de concediere, pe de altă parte, Tribunalul Funcției Publice a concluzionat că decizia de concediere era afectată de o eroare vădită de apreciere (punctul 91 din hotărârea atacată).
- 221 Rezultă că Tribunalul Funcției Publice s-a limitat la efectuarea unui control al motivului de concediere invocat de ETF, și anume insuficiența profesională globală a doamnei Landgren, concluzionând că era vădit eronat. Prin urmare, nu se poate reproșa Tribunalului Funcției Publice că nu a respectat limitele întinderii competenței sale de control, interesul agentului nefiind luat în considerare decât în mod implicit, interes constând în păstrarea locului de muncă.
- 222 Prezentul aspect și, prin urmare, al doilea motiv în ansamblul său trebuie, prin urmare, să fie respinse.

VI — *Cu privire la consecințele anulării deciziei de concediere*

A — *Argumentele părților*

- 223 ETF susține că criteriile stabilite de Tribunalul Funcției Publice, la punctul 95 din hotărârea atacată, se întemeiază pe considerații ipotetice și aleatorii, și anume vârsta la care doamna Landgren ar fi putut în mod normal, ținând cont de starea sa de sănătate, să solicite o pensie pentru limită de vârstă. Or, nimic nu ar permite să se afirme că aceasta, angajată printr-un contract pe perioadă nedeterminată, ar fi continuat să

lucreze la ETF până la vârsta de pensionare. ETF concluzionează că determinarea acestor criterii este eronată și nu poate constitui temeiul unei despăgubiri juste și echitabile.

224 Comisia consideră, în ceea ce o privește, că Tribunalul Funcției Publice a săvârșit mai multe erori de drept atunci când a statuat asupra consecințelor financiare ale anulării deciziei de concediere.

225 În primul rând, Comisia susține că litigiul nu este de natură financiară, astfel încât Tribunalul Funcției Publice nu beneficia de o competență de fond. Pronunțându-se asupra consecințelor financiare ale anulării deciziei de concediere, Tribunalul Funcției Publice ar fi statuat astfel, în realitate, *ultra vires*, adresând o somație ETF, cu încălcarea articolului 233 CE.

226 În al doilea rând, Comisia consideră, din aceleași motive, că Tribunalul Funcției Publice ar fi trebuit să declare inadmisibile concluziile în despăgubiri formulate de doamna Landgren în primă instanță, ceea ce ar justifica anularea hotărârii atacate.

227 În al treilea și ultimul rând, Comisia susține, în subsidiar, că criteriile stabilite de Tribunalul Funcției Publice pentru evaluarea compensației pecuniare în beneficiul doamnei Landgren sunt aleatorii și ipotetice, contrar cerințelor jurisprudenței Curții.

228 Astfel, Tribunalul Funcției Publice ar obliga ETF la despăgubirea doamnei Landgren ca și cum ar fi continuat să lucreze până la pensionare, cu toate că ETF ar fi putut, în executarea hotărârii atacate în temeiul articolului 233 CE, să adopte o nouă decizie de reziliere, motivând-o în mod adecvat.

229 Doamna Landgren estimează că aceste argumente sunt lipsite de temei. În plus, ea susține că concluziile Comisiei prin care se urmărește ca Tribunalul să anuleze hotărârea atacată întrucât acțiunea în despăgubiri din primă instanță ar fi fost inadmisibilă trebuie respinse ca inadmisibile, potrivit articolului 40 din Statutul Curții, din moment ce astfel de concluzii nu au fost formulate de ETF în recurs.

B — *Aprecierea Tribunalului*

230 Argumentele invocate de ETF și de Comisie pot fi analizate în esență drept susținând două motive, întemeiate, pe de o parte, pe faptul că Tribunalul Funcției Publice s-ar fi pronunțat *ultra vires* și, pe de altă parte, pe caracterul ipotetic și aleatoriu al criteriilor pentru compensația pecuniară stabilite de Tribunalul Funcției Publice.

1. Cu privire la motivul întemeiat pe faptul că Tribunalul Funcției Publice s-ar fi pronunțat *ultra vires*

231 În ceea ce privește critica formulată de Comisie, întemeiată pe faptul că Tribunalul Funcției Publice s-ar fi pronunțat *ultra vires* și, în mod corelativ, ar fi săvârșit o eroare de drept nerespingând ca inadmisibile concluziile în despăgubiri ale doamnei Landgren, trebuie să se sublinieze că este adevărat că, potrivit unei jurisprudențe constante, Tribunalul nu este competent, în cadrul unei acțiuni formulate în temeiul articolului 91 din statut, să adreseze somații instituțiilor comunitare. Astfel, în cazul anulării unui act, instituția vizată este obligată, în temeiul articolului 233 CE, să ia măsurile impuse de

executarea hotărârii (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 4 mai 2005, Castets/Comisia, T-398/03, RecFP, p. I-A-109 și II-507, punctul 19 și jurisprudența citată).

²³² Cu toate acestea, în litigiile de natură financiară, Tribunalul dispune de o competență de fond, potrivit articolului 91 alineatul (1) a doua teză din statut, aplicabil celorlalți agenți în temeiul articolului 117 din RAA, care îi permite să oblige instituția pârâtă la plata unor sume determinate și majorate, dacă este cazul, cu dobânzi de întârziere (Hotărârea Tribunalului din 30 noiembrie 1993, Vienne/Parlamentul European, T-15/93, Rec., p. II-1327, punctele 41 și 42, Hotărârea Tribunalului din 8 iulie 1998, Aquilino/Consiliul, T-130/96, RecFP, p. I-A-351 și II-1017, punctul 39, și Hotărârea Tribunalului din 23 martie 2000, Rudolph/Comisia, T-197/98, RecFP, p. I-A-55 și II-241, punctul 32).

²³³ În speță, litigiul are, cel puțin în parte, caracter financiar, din moment de decizia de concediere a avut o incidență directă asupra drepturilor financiare ale doamnei Landgren (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea Tribunalului din 28 septembrie 1999, Hautem/BEL, T-140/97, RecFP, p. I-A-171 și II-897, punctul 77, și Hotărârea Rudolph/Comisia, punctul 232 de mai sus, punctele 33 și 92).

²³⁴ Rezultă că, potrivit articolului 91 alineatul (1) a doua teză din statut, Tribunalul Funcției Publice avea competența de fond de a se pronunța cu privire la aspectele financiare ale litigiului, astfel cum a indicat în mod întemeiat la punctul 93 din hotărârea atacată.

²³⁵ În plus, trebuie să se arate, pe de o parte, că instanța comunitară nu are competența de a adresa somații în cadrul unui control al legalității întemeiat pe articolul 91 din statut și nu poate, prin urmare, să ordone instituției vizate reintegrarea recurente în funcția sa (Hotărârea Rudolph/Comisia, punctul 232 de mai sus, punctul 92) și, pe de altă parte, că Tribunalul Funcției Publice a constatat că doamna Landgren declarase că starea sa de sănătate s-a deteriorat considerabil și că nu ar mai fi aptă din punct de vedere fizic să reia exercitarea unei activități în cadrul ETF, ceea ce nu este contestat în prezentul recurs.

236 În aceste împrejurări, trebuie să se constate că Tribunalul Funcției Publice nu a depășit limitele competenței sale și nu a săvârșit o eroare de drept atunci când a solicitat ETF să găsească o soluție echitabilă de natură a proteja în mod adecvat drepturile doamnei Landgren.

237 Prin urmare, fără a fi necesară pronunțarea asupra admisibilității prezentului motiv, acesta trebuie respins ca nefondat.

2. Cu privire la motivul întemeiat pe caracterul ipotetic și aleatoriu al criteriilor pentru compensația pecuniară stabilite de Tribunalul Funcției Publice

238 Comisia și ETF susțin că criteriile menționate de Tribunalul Funcției Publice echivalează în realitate cu despăgubirea pentru un prejudiciu care nu este nici real, nici cert.

239 În această privință, trebuie subliniat că Tribunalul Funcției Publice, în hotărârea atacată, s-a pronunțat pe cale interlocutorie, lăsând părților sarcina de a ajunge la un acord privind compensația pecuniară echitabilă care trebuie acordată recurente. Numai în lipsa unui acord, Tribunalul Funcției Publice se va pronunța, într-o hotărâre ulterioară și în temeiul concluziilor părților referitoare la quantumul compensației, cu privire la valoarea acesteia, detaliind și ponderând, dacă este cazul, criteriile de calcul considerate relevante, mai exact, potrivit punctului 95 din hotărârea atacată, printre altele, indemnizațiile de șomaj percepute de doamna Landgren după concedierea sa și vârsta la care ar fi putut în mod normal, ținând cont de starea sa de sănătate, să solicite o pensie pentru limită de vârstă.

240 Trebuie să se constate că ETF și Comisia nu contestă nici existența unui prejudiciu produs de decizia de concediere, nici relevanța luării în considerare a indemnizațiilor de șomaj percepute de doamna Landgren după concedierea sa. Astfel, din moment ce Tribunalul Funcției Publice nu a stabilit în hotărârea atacată valoarea compensației

pecuniare, nici nu a detaliat modalitățile de calcul al acestei compensații și nici chiar nu a delimitat în mod definitiv ansamblul criteriilor care trebuie luate în considerare (punctul 95 din hotărârea atacată prevede în mod expres că criteriile pe care le menționează trebuie luate în considerare „printre altele”), Tribunalul nu se poate pronunța în cadrul prezentului recurs decât cu privire la validitatea luării în considerare, în mod general, a criteriului vârstei la care recurenta ar fi putut să solicite o pensie pentru limită de vârstă.

241 Or, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, în cazul în care Tribunalul Funcției Publice a constatat existența unui prejudiciu, el este unicul competent să evalueze, în limitele stabilite prin cerere, modalitatea și întinderea reparării acestui prejudiciu, cu condiția ca, în vederea exercitării de către Tribunal a controlului său jurisdicțional asupra hotărârilor Tribunalul Funcției Publice, acestea să fie suficient motivate și, în privința evaluării unui prejudiciu, să indice criteriile luate în considerare în scopul determinării valorii reținute (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Curții din 21 februarie 2008, Comisia/Girardot, C-348/06 P, Rep., p. I-833, punctul 45 și jurisprudența citată).

242 În speță, doamna Landgren nu putea relua exercitarea unei activități în cadrul ETF din cauza stării sale de sănătate, ceea ce nu este contestat de părți, astfel încât nu era posibilă restabilirea situației juridice în care se afla doamna Landgren în momentul adoptării deciziei de concediere. Rezultă că doamna Landgren a suferit, din cauza deciziei de concediere, un prejudiciu real și cert, care rezultă din pierderea beneficiului drepturilor financiare, în special al remunerației, beneficiu ce decurge din situația sa de agent temporar în cadrul ETF. Or, în lipsa deciziei de concediere, ea ar fi putut beneficia în mod potențial de drepturile menționate până la vârsta pensionării. Rezultă că Tribunalul Funcției Publice nu a săvârșit o eroare de drept considerând că vârsta la care ea ar fi putut în mod normal, ținând cont de starea sa de sănătate, să solicite o pensie pentru limită de vârstă constituia un criteriu relevant, printre altele, pentru evaluarea compensației care trebuia acordată doamnei Landgren.

243 Cu toate acestea, Comisia pretinde că ETF ar fi putut, în executarea hotărârii de anulare, să adopte o nouă decizie de concediere, motivând-o în mod adecvat.

244 Totuși, nimic nu permite să se considere că hotărârea atacată ar fi putut fi executată în acest mod de către ETF. Astfel, decizia de concediere nu a fost anulată în primă instanță pentru lipsa sau pentru insuficiența motivării, ci pentru motivul că ETF a săvârșit o eroare vădită de apreciere considerând că doamna Landgren dădea dovadă de o insuficiență profesională globală, atât pe baza ansamblului rapoartelor de evaluare, cât și a declarațiilor unora dintre superiorii săi ierarhici furnizate în cadrul litigiului în primă instanță.

245 Deși un alt motiv ar putea justifica efectiv o reziliere ulterioară a contractului de muncă al doamnei Landgren, acest fapt nu s-ar înscrie în executarea hotărârii atacate, ci ar avea loc în mod autonom. În această privință, dacă este cazul, revine ETF sarcina de a susține, în cadrul evaluării de către Tribunalul Funcției Publice a compensației pecuniare datorate doamnei Landgren, că anumite elemente tind să demonstreze că era probabil ca, fie și în lipsa deciziei de concediere anulate în primă instanță, doamna Landgren să nu fi rămas în funcție până la vârsta la care ar fi putut solicita o pensie pentru limită de vârstă. O astfel de demonstrație ar fi de natură să justifice ca pierderea de remunerație determinată de decizia de concediere menționată să fie afectată de un coeficient multiplicator care să reflecte această incertitudine, după modelul metodei aplicate în Hotărârea din 6 iunie 2006, Girardot/Comisia, punctul 38 de mai sus. De altfel, această luare în considerare nu a fost exclusă de Tribunalul Funcției Publice, din moment ce acesta nu a definit, în hotărârea interlocutorie, în mod definitiv și exhaustiv criteriile și modalitățile de calcul al compensației pecuniare.

246 Din cele ce precedă trebuie să se concluzioneze că Tribunalul Funcției Publice nu a săvârșit o eroare de drept stabilind criteriul vârstei la care doamna Landgren ar fi putut în mod normal, ținând cont de starea sa de sănătate, să solicite o pensie pentru limită de vârstă.

247 Prin urmare, prezentul motiv trebuie respins și, odată cu el, și recursul în ansamblul său.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 248 Potrivit articolului 148 primul paragraf din Regulamentul de procedură, atunci când recursul nu este fondat, Tribunalul se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.
- 249 Potrivit articolului 87 alineatul (2) primul paragraf din același regulament, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 144 din regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 250 Întrucât ETF a căzut în pretenții, iar doamna Landgren a solicitat obligarea ETF la plata cheltuielilor de judecată, ETF suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și cheltuielile de judecată efectuate de doamna Landgren în cadrul prezentei proceduri.
- 251 Potrivit articolului 87 alineatul (4) primul paragraf din același regulament, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 144 din regulament, instituțiile care intervin în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. Prin urmare, Comisia, intervenientă în prezenta procedură, suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera de recursuri)

declară și hotărăște:

- 1) **Respinge recursul.**
- 2) **Fundația Europeană de Formare (ETF) suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și cheltuielile de judecată efectuate de doamna Pia Landgren în cadrul prezentei proceduri.**
- 3) **Comisia Comunităților Europene suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Jaeger

Azizi

Meij

Vilaras

Forwood

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 8 septembrie 2009.

Semnături

Cuprins

Cadrul juridic	II - 2848
Situația de fapt și procedura în primă instanță	II - 2849
Cu privire la hotărârea atacată	II - 2857
Cu privire la recurs	II - 2863
I — Procedură	II - 2863
II — Concluziile părților	II - 2865
În drept	II - 2866
I — Cu privire la admisibilitatea recursului	II - 2866
A — Argumentele părților	II - 2866
B — Aprecierea Tribunalului	II - 2868
II — Cu privire la admisibilitatea anumitor concluzii	II - 2871
A — Argumentele părților	II - 2871
B — Aprecierea Tribunalului	II - 2871
III — Cu privire la admisibilitatea acțiunii în primă instanță	II - 2872
A — Argumentele părților	II - 2872
B — Aprecierea Tribunalului	II - 2874
IV — Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea întinderii obligației de motivare	II - 2875
A — Cu privire la caracterul operant al primului motiv	II - 2876
1. Argumentele părților	II - 2876
2. Aprecierea Tribunalului	II - 2876
II - 2916	

B — Cu privire la temeinicia primului motiv	II - 2878
1. Cu privire la primul aspect, întemeiat pe încălcarea articolului 47 din RAA, astfel cum a fost interpretat de jurisprudență	II - 2878
a) Argumentele părților	II - 2878
b) Aprecierea Tribunalului	II - 2883
Cu privire la critica Comisiei întemeiată pe faptul că Tribunalul Funcției Publice s-ar fi pronunțat <i>ultra petita</i> sau, cel puțin, <i>ultra vires</i>	II - 2883
Cu privire la obligația de motivare a deciziilor de reziliere a contractelor de agenți temporari în raport cu statutul și cu RAA	II - 2885
— Cu privire la admisibilitate	II - 2885
— Cu privire la fond	II - 2886
2. Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe contradicția dintre cerința formală de motivare și afirmarea caracterului licit al luării la cunoștință prin alte mijloace a motivelor deciziei de concediere	II - 2895
a) Argumentele părților	II - 2895
b) Aprecierea Tribunalului	II - 2896
V — Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe o eroare de drept în aprecierea elementelor materiale pe care se întemeiază decizia de concediere	II - 2898
A — Cu privire la primul aspect, întemeiat pe denaturarea situației de fapt	II - 2898
1. Argumentele părților	II - 2898
2. Aprecierea Tribunalului	II - 2900
B — Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe nerespectarea interesului general	II - 2902
1. Argumentele părților	II - 2902
2. Aprecierea Tribunalului	II - 2904
	II - 2917

VI — Cu privire la consecințele anulării deciziei de concediere	II - 2907
A — Argumentele părților	II - 2907
B — Aprecierea Tribunalului	II - 2909
1. Cu privire la motivul întemeiat pe faptul că Tribunalul Funcției Publice s-ar fi pronunțat <i>ultra vires</i>	II - 2909
2. Cu privire la motivul întemeiat pe caracterul ipotetic și aleatoriu al criteriilor pentru compensația pecuniară stabilite de Tribunalul Funcției Publice	II - 2911
Cu privire la cheltuielile de judecată	II - 2914